

НОВА ИСКРА

Година I - број 1 | | ОКТОБРИ 2020-ФЕВРУАРИ 2021 | | © издава Марксистичка организација „Црвени“

ИМПРЕСУМ

НОВА ИСКРА

Списание за марксистичка теорија и практика во издаваштво на Марксистичката организација „Црвени“

Издава:

Извршен Комитет на
Марксистичката
организација
„Црвени“

Контакт:

mo.crveni.mk@gmail.com
ФБ: @novaiskra.page

075/520-508
075/629-809

<http://novaiskra.mk/>

ЗА НАС

Марксистичката организација „Црвени“ е југословенска организација на работници и студенти собрани околу идеите за марксизмот. Нашата цел е да изградиме работничка партија, со комунистичка агенда за воспоставување власт на работничката класа, што го сочинува огромното мнозинство од населението на секое модерно општество. Црвените имаат два официјални билтени: списанието „Црвена критика“, на српско-хрватски, и веб-страницата „Нова искра“, на македонски. Во моментов имаме филијали во Босна и Херцеговина, Србија и Македонија.

Граѓанските теоретичари на либерална и конзервативна определба, од кои многумина беа „комунисти“ до вчера, со години нè убедуваат дека марксизмот е надминат и дека слободниот пазар нема алтернатива. Тие главно го наведуваат распаѓањето на Советскиот Сојуз и другите сталинистички држави како примери. Во реалноста, колапсот на земјите од Источниот блок и слични држави не значи дискредитирање на социјализмот, туку пропаѓање на деформираните работнички држави, банкротот на сталинистичките режими чие бирократско раководство го фалсификуваше марксизмот и идеите на Маркс, Енгелс и Ленин со цел да ја извадат моќта од рацете на работниците.

Изворните идеи и практики на комунизмот не се спротивставуваат на демократското одлучување. Напротив, комунизмот може да успее само ако произлезе од најдемократскиот облик на управување – од демократијата на работниците, демократија што почива врз моќта на работничките совети. Нашата цел е да го реafirмираме марксизмот како единствена соодветна алатка за критичен и научен пристап за објаснување и решавање на неодложните социјални проблеми. Капитализмот се покажа како непријател на човештвото и околината, во која слободите на човечките суштества се жртвуваат на слободниот пазар и кој не знае други социјални интереси освен интересите на мал број сопственици на крупниот капитал. Од секојдневниот живот јасно се заклучува дека во капитализмот, огромното мнозинство го следи само мизерија и ропство на „работодавците“ заради обичен опстанок. Нема причина секој работен човек да се согласи на такво нешто.

ПОИНАКВО ОПШТЕСТВО Е МОЖНО И НЕОПХОДНО!

СОДРЖИНА

СОЛИДАРНОСТ СО БОРБАТА НА НАФТЕНИТЕ И РУДАРСКИТЕ РАБОТНИЦИ ВО АЛБАНИЈА	4
КОВИД-19 ГО УРИВА ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО ВО МАКЕДОНИЈА	6
ПОЛИЦИСКА БРУТАЛНОСТ: ДАЛИ МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВА И ОПШТЕСТВО СЕ РАСИСТИЧКИ?	9
НОВИ ЦЕНОВНИ ШОКОВИ - РАЗГОРУВАЊЕ НА КЛАСНАТА БОРБА!	16
СВЕТ НА РАБОТ: РЕВОЛУЦИЈАТА ДЕМНЕЕ	20

СОЛИДАРНОСТ СО БОРБАТА НА НАФТЕНИТЕ И РУДАРСКИТЕ РАБОТНИЦИ ВО АЛБАНИЈА

Датум: 14 октомври 2020 година

Автор: Редакцијата на Дер Функе

Овој улогас е напишан од Редакцијата на нашиот британски германски вебсајт Дер Функе, којшто поведува на солидарноста со албанските работници од нафтениот рафинерија кои се борат за своите права и за ислајата на заостанатите илајти.

Од август 2020 година, работниците од нафтениот рафинерија Балш започнаа протести за исплаќање на 22 заостанати плати. Исто така, бараат и договор за вработување на неопределено. Откако некои од менаџерите се појавија во рафинеријата, работниците насилно ги преминаа полициските барикади и портата на компанијата.

Во почетокот на септември 2020 се обидоа да ги окупираат просториите на фабриката. Директорите мораа да се повлечат

откако полицијата ја потиснаа работниците. Со цел да ги смират работите, тие им ветува дека во рок од два дена ќе започне потпишувањето на договорите, а исплаќањето на платите ќе следува од наредниот понеделник. Но, од тоа ништо не се случи. Протестите продолжија и се радикализираа од ден во ден. Еден од слоганите на штрајкувачкиот комитет гласи: „Рафинеријата е наша сопственост. Вратете ни ги работните книшки!“

Солидарноста со работниците од Балш

Работници од нафтениот рафинерија Балш

се прошири низ цела Албанија. Со години рафинеријата носеше профити од милијарди долари за различните сопственици, додека работниците ги залажуваа со смешно ниски плати (просек по 240 евра месечно). „Организата Политике“, радикално левичарска организација предводена од студенти од Тирана, присутна е постојано на протестите на работниците и е одлично прифатена од нив.

Весникот на организацијата пишува:

„Целото богатство што доаѓа од потта на нашите работници е присвоено од страна на газдите, буржоазијата и нивните политички партии, но и од некои синдикални лидери. Тоа се привилегирани ипотплатени работнички аристократи.“

Ширум Албанија има повик за создавање на независни синдикати, по примерот на рударите и нафтените работници.

На 26 септември во Тирана започнаа масовни демонстрации на нафтените работници, рударите и студентите. Нивните барања не се сведени само на заостанатите плати туку тие побараа и национализација на рударскиот сектор, нафтениот и другите значајни сектори за албанската економија. Претставниците на „Организата Политике“ побараа и „работничка контрола врз производството“.

На пат кон Министерството за инфраструктура и енергија, неколку стотици полицајци брутално ги нападнаа работниците и студентите. На интернет има голем број слики и видеа од полицискиот терор на улиците на Тирана. Но, битката продолжува. Веќе неколку дена, еден дел од работниците започнаа штрајк со глад, а повеќето од нив се од нафтената индустрија. Како последица на тоа, голем број ветувања беа дадени од страна на политичките елити. Овие ветувања не се земени како веродостојни, затоа што беше најавена нова рунда на приватизација во нафтената индустрија. Работниците ја сметаат рафинеријата во Балш како своја сопственост и ги бараат заостанатите плати од владата. Приватизацијата е отфрлена од најголем дел од работниците.

Некогашво нафтениот сектор се вработувале неколку илјади луѓе. По последната приватизација во тој сектор останаа само уште околу 800 работници. Албанскиот мултимилionер Самир Мане ги отпушти нивните колеги, членови на рударскиот синдикат, основан пред една година. Има постојан отпор кон овој однос од страна на работниците. Меѓутоа сега ситуацијата на работниците кои се на штрајк со глад станува се' повеќе драстична. Некои од нив се во многу лоша состојба.

Од 10 октомври демонстрации за солидарност со штрајкувачите со глад избувнуваат во сите поголеми албански градови. Балш е само еден пример каде голем број работници излегуваат на улица. Тие се закануваат да ја затворат целата област и да го направат градот недостапен за властите.

Барањата на работниците се оправдани. Интернационална солидарност и солидарни штрајкови се неопходни. Ние ја поддржуваме борбата на албанската работничка класа од нафтената и рударската индустрија. Бараме веднаш да се прифатат и спроведат нивните барања.

Синдикатите и левичарските организации во Албанија имаат одговорност докрај да ја истуркаат борбата за национализација на главните производствени капацитети и истите да ги стават под работничка контрола. Деловодните книги мора да се отворат и богатството на капиталистите од нафтената и рударската индустрија да се одземе. Владата на Еди Рама мора веднаш да им ги исплати платите на работниците од нафтената индустрија.

Покрај пандемијата на коронавирусот, силно вирулентна е експлоатацијата од страна на владејачката класа која ја напаѓа Албанија.

Долу капиталистите! За социјалистичка револуција!
Меѓународна солидарност!

КОВИД-19 ГО УРИВА ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО ВО МАКЕДОНИЈА

„Во овој период на коронавирус најголема штета се нанесе на јавниот здравствен сектор, а најголема придобивка има приватните здравствени установи. ... Квалитетот на живото поради намалувањето на здравствени услуги во јавниот сектор значително ќе се намали во наредните години и ќе дојде до раслојување на населението, кое доколку има поголема финансиска моќ ќе се обрати на приватните медицински установи. Ова и не е толку далечна иднина, затоа што во услови на пандемијата со коронавирсот здравствени установи со профилна моштва (наречени како приватно здравство иако обавуваат јавни здравствени услуги и земаат пари од буџетот) работат со полна пара и никнуваат насекаде.“

Појавата на заразата ковид-19 како пандемија ги забрза процесите на деградација на светскиот капитализам. Националните држави ги зајакнаа протекционистичките мерки, а наместо меѓународна соработка порасна национализмот и се разрушија внимателно градените односи на светската буржоазија по Втората Светска Војна во трговијата. (повеќе на Пандемијата на коронавирус отвора нов стадиум во светската историја) Бурата на епидемијата во Италија и Шпанија, земји најпогодени од ковид-19, ја изложи на виделина лагата за европската солидарност и сериозно се закана на Европската Унија. (повеќе на **КОРОНАВИРУСОТ ГО ОТКРИВА МИТОТ ЗА ЕВРОПСКОТО ЕДИНСТВО**) Навистина интересни времиња за живеење, како вели старата кинеска клетва. Времиња што ги тресат и меѓудржавните односи, но и меѓучовечките, и старо и младо, без оглед на националната припадност.

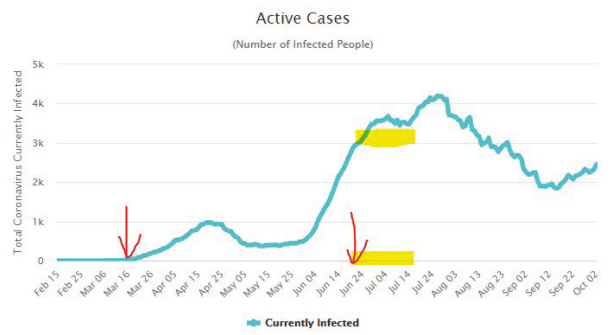
Во целата турбулентна ситуација се најде и Македонија, којашто во почетокот на март имаше техничка влада и распуштен парламент. Министерот за здравство, и тогаш и сега, Филипче по советите на Комисијата за заразни болести донесе серија мерки против ширењето на заразата, со кои се сложуваме дека се потребни, но несмасно и неуспешно се спроведоа и се донесе лоша т.е. погрешна процена. Тука се мисли на престојот, налик на карантин, мерка на прогласување на вонредна состојба, со тотално лудите мерки за

затворање на пензионерите во своите домови, со ограниченото движење на децата, а најбитно отсуство на мерки за привремено запирање на неесенцијалните дејности и државни гаранции за неотпуштање на работниците, непринципиелното нестручно однесување на полицијата, паниката што здравствениот сектор ја пренесе кон населението итн.

Вонредната состојба што ја прогласи Претседателот Пендаровски траеше од 16 март до 24 јуни 2020, но мерките и реакцијата на државните органи се менуваа и зависеа од субјективни волунтаристички афинитети на силите на присила (изживување врз постари лица, претепување и приведување на дете кое го шетало кучето, бркање на асматиچار од автобус до допуштање и неказнување на религиозни литии, јадење со исто лажиче за Велигден, реис улемата го прогласи вирусот за мртов и со тоа потенцијално го загрози животот на населението и сл., олабавување на мерките на 13 мај итн). Некаде по прекилот на вонредната состојба поради политички причини заради наводното стабилизирање и политичка одговорност (човек да се крсти со лева рака за фразата политичка одговорност во државата), министерот, за среќа и доктор по медицина, Филипче даваше изјави за појава на вториот бран на заразата ковид-19. Но, вистината е болна, а таа е дека заразата немаше втор бран туку акцелерација по локалното краткотрајно плато со минимум некаде 20 мај поради престојот неуспешни мерки. Дали

беше успешна власта и кои се последиците не може да се одреди од еден графикон, но може да помогне.

Active Cases in the Republic of North Macedonia

Графикон 1 Активни случаи во Македонија, вкупно заразени од ковид-19 (ситуација заклучно 2 октомври) Стрелките укажуваат на почетокот и крајот на вонредната состојба. Жолтиот појас е изборната трка до 15 јули.

Јасно се гледа дека најголемиот пораст на бројот на активни случаи беше токму седмиците пред и за време на изборната трка. Од „базено“ заразени лица со олеснување на мерките и посебно нивно неспроведување, излетаа новите случаи во јули и август. Отворањето на кафеаните под притисок на малосопствениците исто така е погрешен чекор, затоа што не се почитуваа елементарните препораки на стручњациите и затоа што требаше да се предвиди дека немаше ниту да се почитуваат истите. Секако дека ова не е втор бран туку неуспех на запирање со продолжување на ширењето за заразата.

Со отворањето на училиштата се очекува исто зголемување, популарно и погрешно наречено есенски бран. (в. Графикон 2, активни случаи на ковид19 заклучно 15 октомври) Есента не е причина за новите инфекции туку зголемување на социјалната мобилност поради отворањето на училиштата и градинките. Она што требаше да се направи е бесплатен интернет за секое дете и достапност до компјутер за следење на онлајн настава. Требаше сериозност и екипирање на наставниот кадар навремено и соодветно уште од март годинава, а не седмица две пред октомври. Оваа тотална непланска активност на Владата е одраз на неспособното

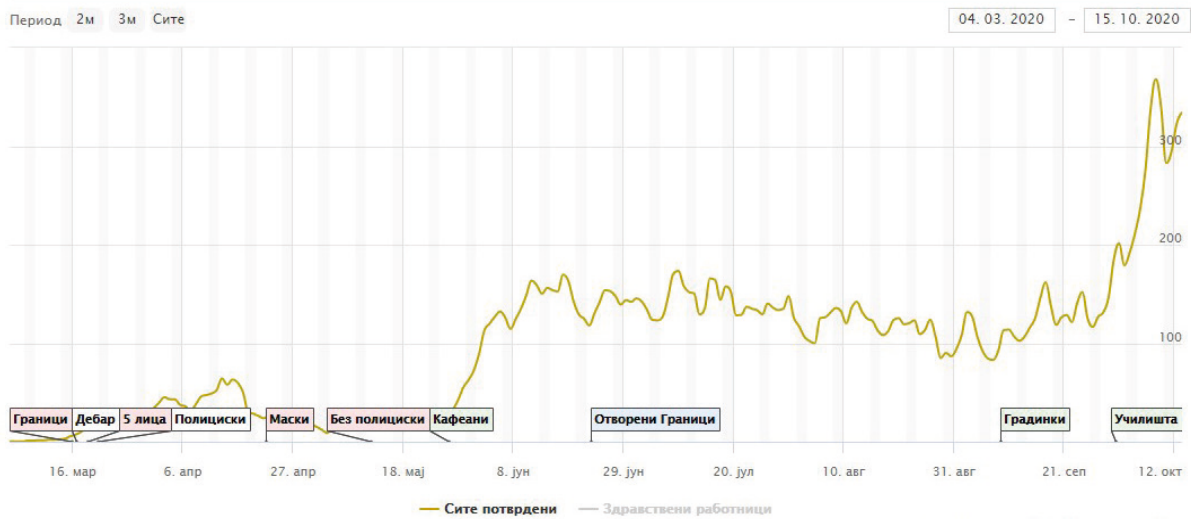
лидерство и закоравената администрација што нема допир со реалните проблеми на наставниот кадар. Бирото за развој на образованието наместо промотор на прогресивни реформи е кочничар и дувло на неспособни паразити советници педагози без ниту еден ден работно искуство во образованието. Финансиските средства наместо за паразитските сектори, треба да се пренаменат за децата и младината.

Дали се промени политичката одговорност на владејачките партии СДСМ и ДУИ и дали се промени нивната стратегија за справување со корона кризата? Секако, не. Продолжи волонтаризмот и покорноста на власта кон ЕУ и САД и отворено прокапиталистичките мерки и однесување. Веќе се најави приватизацијата на Македонските пошти, а од официјалните лица се соопшти можност за приватизација или јавно-приватни партнерства и за други претпријатија, пред се, за Железници. Властите се бранат со повикување на некаква европска регулатива, иако во поголем број на државите на ЕУ поштите се во државна сопственост и управување.

Во овој период на коронавирус најголема штета се нанесе на јавниот здравствен сектор, а најголема придобивка имаа приватните здравствени установи. Во јавноста преку новинарите допреа гласови дека државната кардиологија не вршеше редовни прегледи се до крајот на јули, а единствен начин да се стигне до таму беше возилото на брза помош. Слично искуство имаше (или се уште има) при закажување на прегледи на ехо или мамографија на дојка во Институтот за радиологија, исто така врвна клиника од јавното здравство во Македонија. Со овие постапки се оневозможи раната детекција на рак на дојка, болест која е излечлива во раната фаза, или пак се зголемија шансите за кардио-васкуларни заболувања кај оние пациенти кои во овој момент реално немаат животозагрозувачка ситуација. Квалитетот на живот поради намалувањето на здравствени услуги во јавниот сектор значително ќе претрпе во наредните години и ќе дојде до раслојување на населението, кое доколку има поголема финансиска моќ ќе се обрати на приватните

Структура на потврдените случаи

? [Сподели](#)

Графикон 2. Зголемување на активните случаи на ковид-19 во месец октомври (преземено од <https://covid-19.treker.mk/mk/stats>)

медицински установи. Ова и не е толку далечна иднина, затоа што во услови на пандемијата со коронависусот здравствените установи со профитна мотивација (наречени како приватно здравство иако обавуваат јавни здравствени услуги и земаат пари од буџетот) работат со полна пара и никнуваат насекаде.

Ако кон ова се додаде најавеното јавно-приватно партнерство во здравствениот сектор, тогаш анализата наведува дека јавниот сектор намерно се девастира и се турка на коленици за да моли внес на инвестиции во вид на нов кадар, опрема или физички простор. Министерот Филипче, инаку, пред две години најави јавно приватно партнерство во здравството. Овие мерки, спроведувањето на јавно-приватно партнерство, од аспект на економијата се познати како неолиберална шлаканица и главен губитник ќе биде работничката класа, а ќе се офајди буржоазијата, дали странска или домашна ќе видиме наскоро.

На самиот почеток на кризата, месец март, ние МО „Црвени“ излеговме со барања со наслов Со штрајк за нашето здравје Тогаш напишавме:

„Владата не е спремна да се избори за суштински ефикасни мерки и потребно е да се органираме

и погрижиме да се остварат радикални мерки, а во интерес на јавното здравје и преживување на народот. Затоа мора да се формираат одбори на работните места за самозаштита од короната како и организирање на доброволци за помош на постарите лица (животни средства, лекови, домашни миленици итн.) и најзагрозените.“ Горди сме што успешно предвидовме за длабочината на кризата и за единствениот пат за нејзино надминување. Не отстапуваме од ни едно барање и повикуваме на заедничка акција.

Она што е потребно во македонската држава е силно придвижување на синдикатите на здравството кое е потполно свесно за насоката на промените. Синдикатите мораат да изградат системна ширење на информациите и сознанијата и да ги споделат со целата работничка класа односно со населението. Поради вкоренетоста на владеечката коалиција и поддршката од Западниот империјализам, а и импотенцијата на безидејната опозиција, само масовни протести во вид на гранкови штрајкови и можен генерален штрајк, можат да не спасат од вистинскиот бран на умирање, пад на животниот век и мерките на штедење.

Октомври 2020, АА

ПОЛИЦИСКА БРУТАЛНОСТ: ДАЛИ МАКЕДОНСКАТА ДРЖАВА И ОПШТЕСТВО СЕ РАСИСТИЧКИ?

Неодамна на површината излезе повторно проблемот со полициската бруталност, сега веќе во период кога тарнишураата на власт се промени. Бруталноста на полицијата се појави повторно со истата жестина, но овој пат покренувајќи едно подлабоко прашање околку случајот со Марџин Нешковски. Во овој текст ќе се обидеме да ги анализираме проблемите на македонското општество со функцијата и улогата на полицијата како и систематскиот расизам.

Пред некое време во јавноста се појави видеото на кое полициски службеник брутално тепа Ром во Битола по сообраќајна несреќа. Видеото со право го привлече вниманието на активистите во македонското општество веднаш по јавното прикажување. Но ова видео предизвика поделени мислења во јавноста и покрај тоа што многу јасно се гледа дека полицискиот службеник не само што ги пречекорил своите овластувања туку отворено ја отсликува бруталноста на државата кон најниските угнетени слоеви. Прашањата што се појавија ги извадоа проблемите на површината, а органите наводно брзо реагираа со тоа што полицајците беа суспендирани, а едниот доби кривична пријава. Сепак, суштинското прашање е дали тоа ги реши проблемите или само служеше за заташкување на трулежот на македонското општество кој штотуку исплива на површината.

Како реакција на претепувањето во Битола, се организираа два протести, еден организиран од ромските граѓански организации, на кој Марксистичката организација „Црвени“ се приклучи и го поддржа, но беше организиран и „протест за поддршка на полицијата“. Појавата на овие два протеста само ја отслика состојбата, посебно во Битола, со третманот кон ромското население кој своите корени ги влече од системското угнетување на Ромите во ова општество, а наша задача и одговорност како марксисти е да дадеме одговори на некои покренати прашања од настаните, како и одлучно да се приклучиме на страна на угнетените.

Дефокусирање од вистинскиот проблем

Веднаш по прикажувањето на грозното видео се појави информацијата за нападнати полицајци додека вршеле должност од страна на дрвокрадци, ставајќи ја полицијата во улога на жртва. Оваа вест дополнително ги заостри тензиите околку насилството кон Ромите во Битола. „Загрижените“ граѓани за борбата против криминалните структури веднаш почнаа да ги релативизираат настаните, како тоа кутрите полицајци немале моќ да се справуваат со невоспитани и нецивилизираны граѓани на овие простори. Кутрите органи на власта, можеби можеле и на местото каде знаат дека има организирана мафијашка структура која врши сериозен криминал, да се појават со кафе и локум и да им понудат на мафијашите низ дебата да го решат проблемот. Не знам зошто не помислиле на тоа туку место тоа отишле неколку полицајци да контролираат група од над дваесетина дрвокрадци. Во некоја друга прилика е прашањето на допуштање на општо познатата дрвокражба и деградирањето и рушењето на јавното претпријатие Македонски шуми, како тенденција на секоја капиталистичка власт да уништува јавни претпријатија и да ги продава под својата вредност.

За душебрижниците и заљубените во полициските органи, организираната група која врши криминал, најверојатно врзана во коруптивни односи со некои други органи на државата, е сосема исто како и прекршоците на обичниот граѓанин. Тие не прават разлика

Видео од нападот во Битола

помеѓу граѓаните т.е. цивилите, посебно не маргинализираните, болните, деградирани лица и мафијата... Можеби за нив цивилите се мафијата... или пак намерно одбираат да го игнорираат фактот дека полицијата е системски брутална кон ромското население.

Набрзо се појави и второто видео со сензационалистички наслови. Овие вести ја превртуваа приказната на глава, како наводно на видеото се гледал напад врз полицискиот службеник. Во видеото коешто се појави не се гледа никаков напад врз полицискиот службеник, но сејачите на магла и понатаму го загадуваа јавниот простор. Македонското новинарство е затруено со лажни вести и полуистини, сервирани за одбрана на интересите на одредени центри на моќ. Господата трујачи на јавниот простор, според нивната реакција на оправдување на полициското насилство, можеби сметаат дека додека се шетаат низ Широк сокак, јас имам право да „ги нашлакам“ ако „ме испулат накриво“. Нивната неспособност да ја одразат реалноста во сопствената свест се должи на тоа што одамна ги дехуманизираа угнетените, сметајќи ги за отпад во општеството кој треба да „се смети“ од улиците место за човечки суштества. Нивните повици за „солидарност“ со полицијата не се повици за солидарност. Треба да се наречат со нивното вистинско име, тоа се повици за насилство врз угнетените, а тоа го поставува прашањето: што се крие позади тоа? Што претставува таа дехуманизација на Ромите ако не расизам? Сведувањето на човечко суштество на предмет поради бојата на кожата е дефиниција за расизмот.

Хистеријата во јавниот простор за тоа како полицијата е жртва на насилство е сосема далеку од здравиот разум. Првиот случај, нападот врз полицајци кои неподготвени се појавиле на местото каде се врши криминал, нема никакви допирни точки со настанот од Битола, секое тврдење дека е споредлив е само мачкање очи на работниците со цел одржување на нивниот однос кон телата за угнетување, полицијата, како тела за нивна заштита.

Што се однесува до второто видео кое се појави, тоа исто претставува обид за дефокусирање од проблемот со префрлување на вината врз жртвата, како што и често се случува со насилството засновано на расизам, национализам, сексизам или хомофобија. Каква глупост е тоа дека полицаецот ако бил нападнат има право да користи несразмерна сила кон напаѓачот. Полицискиот службеник кога е нападнат има право да користи насилство само да го неутрализира и уапси напаѓачот, а тоа не е случај во видеото дури и да беше нападнат полицаецот. Од видеото јасно се утврдува дека полицаецот ги пречекорува своите надлежности веднаш кога жртвата паѓа на земја (дури и ако бил нападнат) и кога полицаецот продолжува да го тепа Ромот. Тоа е насилство мотивирано од омраза и нема никаков сомнеж тука.

Улогата на полицијата како постојани вооружени тела за одбрана на системот

Еден од митовите на буржоаското општество е тоа дека структурата на системот претставува договор помеѓу различните групи во општеството, според кој се формираат органи кои ќе го регулираат општественото живеење правично. Ваквиот ветер во магла на буржоазијата е ништо повеќе од сказна за мали деца. Ние како марксисти сме начисто дека природата на државата и нејзините органи е угнетувачка, а нејзината функција е да го одржи владеењето на угнетувачката класа заради експлоатирањето на угнетената класа т.е. на работниците. Полицијата не е орган за заштита на работниците туку напротив за угнетување на работниците - орган што се спротивставува на

организираната и борбена работничка класа и нејзината класна свест.

Овие митови за заштитничката полиција веднаш паѓаат во вода пред историските факти. Првите полициски одреди кои настанале, жандармеријата, не настануваат како органи на државата за да се справуваат со криминалот. Тие настануваат како органи на државата што ќе го одржуваат поредокот и паралелно со штрајкбрејкерите ќе ги разбиваат штрајковите и побуните на работничката класа. Но за разлика од штрајкбрејкерите, чија улога е да ги пополнат работните места и така да ги саботираат штрајковите, улогата на овие одреди е со користење на насилство да ги принудат работниците да го прекинат штрајкот. Полицискиите одреди како структура претставуваат легални одреди за насилство врз работничката класа.

Положбата на Ромите во македонското општество

Македонија не е исклучок по прашањето за положбата на Ромите во општеството, состојбата тука е иста како насекаде на Балканот. Кога станува збор за каков е третманот на една заедница во едно општество, треба да се разгледаат сите аспекти на животот на таа заедница, почнувајќи од животните услови во кои таа заедница живее. За Ромите во Македонија, без да се двоумиме, можеме да кажеме дека е најугнетената малцинство. Ромите живеат во супстандардни нечовечки услови, населбите каде живеат се населби без основни предуслови за живот. Ромите немаат пристап до адекватна здравствена заштита, исклучени се од општеството и покрај наводните програми чија цел е нивна интеграција, Ромите се отфрлени од социјалниот живот на македонското општество. Најголемото мнозинство од ромската заедница живее далеку под работ на сиромаштијата.

Иако често нивната положба се релативизира преку тоа дека им се овозможени некои предуслови, како можат да се школуваат или слично, сепак воопшто не можеме да кажеме

дека еманципаторните политики се достапни за Ромите. Општеството во кое живееме е општество кое се заснова на експлоатација и угнетување како основа на генерирањето профити. Капиталот за да може да генерира профити мора да одзема вишок на вредност т.е. да експлоатира. Но растот и падот на профитите се многу зависни од тоа како е платена работната сила, па затоа капитализмот има потреба од раслојување на општеството како би создавал армии на евтина работна сила. За да раслојува и на тој начин да го попречи растот на цената на трудот, капиталот мора да создава поделби во рамки на работничката класа врз различни основи, меѓу кои родот, полот, националната припадност, бојата на кожата, религијата и сексуалната ориентација, нишанејќи малцински заедници кои може да ги спушти на дното на општеството како би создал услови за поголема акумулација.

Туркајќи ги на дното на општеството, капитализмот ги принудува Ромите да се најевтината работна сила, да ги работат најслабо платените работи кои другите етнички заедници не би ги работеле, притоа не водејќи сметка и не трошејќи пари за нивен достоин живот што доведува до многу социјални проблеми за ромското население. Просечниот животен век на Ромите е помал од просекот на целото население, образованоста на ромското население исто, а се тоа е резултат на материјалните услови во кои Ромите се втурнати како би можело врз нивниот грб да се храни крволочниот капитал. Никако не смееме да дозволиме оваа реалност да се негира преку сказните за мали деца дека секоја индивидуа носи лична одговорност за сопствениот успех, еманципација, интеграција и образование. Лага е дека Ромот и Македонецот во оваа држава имаат иста појдовна точка исто како што е лага дека работникот и капиталистот имаат иста појдовна точка. Ова е општество кое цели групи на луѓе ги турка на дното, а некои двоструко или троструко ги угнетува.

Системски расизам или само пречекорување на надлежностите

Угнетувањето на Ромите не е засновано само врз бојата на нивната кожа иако тоа игра значајна улога, сепак постои и историска традиција на угнетување на Ромите која е заснована на нивната положба во минатото. Пради нивната исклученост и начинот на живеење како номади и стравот на населението од Ромите поради што биле прогласувани за „вампири“, „вештери“, како и врз основа на тоа што Османлиите ги користеле за да ги вршат најгадните работи како целати. Угнетувањето врз Ромите не е нова појава, напротив тоа е вековно угнетување кон група пради различниот начин на живот и традиции и обичаи. Сепак расизмот врз бојата на кожата станува исто важен на овие простори како рефлексивна на европскиот колонијализам и нивните расистички политики и односи. Нешто што за секогo е воочливо уште на првиот поглед, полицаецот лесно препознава Ром врз таа основа. Скратувањето на пристапот до институции или простори за социјализација или

услуги исто се одвива на тој начин. Пред извсено време од околу една година на површината во јавниот простор излегоа информациите дека на Ромите во Битола им е одбиван пристап до базенот под изговор дека биле „гнасни“. Овој однос не е нов за Ромите, тој долго време опстојува во општеството, но сосема е јасно дека основата врз која се дискриминирани е бојата на нивната кожа, а тоа значи дека без било каков сомнеж можеме да кажеме дека станува збор за расизам.

Често кога ќе се спомне тоа, се реагира дека многу од предрасудите кои луѓето ги имаат се точни, а тука се јавува поголемиот проблем кој нас ни укажува за што точно се работи. Во македонското општество, кога се во прашање Ромите, се верува дека тие се предодредени да живеат во субхумани услови, да не се образуваат, да се деликвенти и да се занимаваат со криминал. Овие идеи се во основа расистички, не постои одредена група на луѓе која е предодредена да биде инфериорна кон другата, која поради својата боја на кожа или етничка припадност е

Протест на Ромите во Битола

предодредена да живее на начин кој не е достоин за човечко суштество. Овие ставови, наместо да докажуваат дека полицијата нема друг начин како да се справува, што е и нивна цел, го докажуваат токму спротивното, дека расизмот е сериозен проблем на ова општество.

Ваквите идеи не постојат во општеството без причина, тие се само одраз на доминантната идеологија и капитализмот кои имаат за цел еден дел од општеството да го угнетуваат и дехуманизираат како врз тоа би се засновала експлоатацијата држејќи го на дното во општеството. Тоа е токму она што се нарекува системски расизам на капитализмот, а полицијата како орудије на државата тоа најјасно го одразува, исфрлајќи го на површината отворено системското насилство врз Ромите. Не станува збор за просто пречекорување на надлежностите во состојба на афект, туку за систематски расизам и профилирање врз бојата на кожата, а македонската полиција е расистичка.

Односот на полицијата кон Ромите во Македонија е во многу нишки сличен како односот на полицијата кон Црнциите во САД. Иако историјата на угнетување е различна, расизмот и расистите имаат тенденција да ги стандардизираат расистичките норми и облици на угнетување, а расистите многу брзо учат едни од други. Оваа сличност ни укажува токму за тоа дека без разлика на појавните форми на капитализмот и локацијата како и стадиумот на развој, капитализмот е расистички. Како и на тоа дека и кај нас како и во САД станува збор за системски расизам.

Поддршка на правдата или поддршка на оружјето за угнетување

Кога овие прашања го завзедоа јавниот простор реакцијата на дотогаш закрвавените националисти, било Македонци или Албанци беше сосема идентична. Тие вината ја прфрлуваа врз ромската заедница следејќи ги воспоставените расистички предрасуди обединувајќи се позади расизмот.

Во случај кога зборуваме за индивидуална одговорност на вршителот на насилство од полицијата, никако не смеаме да испуштиме од вид која е неговата улога во системот кој угнетува. Тоа што тој има легална основа да користи насилство не го прави насилството оправдано, а поготово кога се има во предвид дека тоа е легално за да може непречено да се користи за угнетување и експлоатирање, за поробување на најголемиот дел од човештвото.

Кога се солидаризираме со оној чија улога е да угнетува, дури иако не ги пречекорил овластувањата, тоа не може а да не претставува солидаризирање со угнетувањето и угнетувачот. Во тој случај оние кои се солидаризирале со полицијата, небитно дали свесно или несвесно, се освојуваат со угнетувачот на работничката класа против работничката класа. Расистите затоа се непријатели на работничката класа и како такви се на спротивната страна на марксистите, и немаме ни трошка милост за крвниците на работничката класа. Марксистите се спротивставуваат на расистичката шарада наречена „протест за поддршка на полицијата“ која треба да се нарече со вистинското име, парада на расизмот и глорификација на угнетувањето.

Позицијата на марксистите кон полицијата и кон Ромите

Кога зборуваме за каков е односот на марксистите кон полицијата, мора секогаш да имаме во предвид дека марксистичката традиција е долга и одамна го третира прашањето на вооружените тела на државата за угнетување и зачувување на капитализмот или класниот поредок. Никогаш марксизмот нема позиција која ги смета овие органи за органи чија функција е да ги заштитат масите, кои постојат за доброто на масите. Марксизмот отсекогаш имал јасен однос кон полицијата, а тоа е дека за комунистите полицијата не е дел или средство или орган на работничката класа туку од она што Енгелс го нарече „оружени тела на луѓе“, покрај судовите и другите институции за покорување на класните интереси на работникот. Иако најчесто

се случува луѓе од работнички семејства да станат полицајци, иако полицајците често имаат блиски луѓе од работничката класа, нивните семејства се работнички, тие не можат да побегнат од нивната природа да ги бранат сопственичките интереси на капиталистите против интересите на работничката класа.

Многу е важно каква е функцијата на одредената професија во одржувањето на системот, која е нивната улога и за што таа група е платена и како се уредени односите внатре во таа група. Полицијата е платена за да го одржи системот на угнетување, за да ја заштити државата и поредокот, а со тоа да го осигура владеењето на капиталистичката класа и експлоатирањето. Кога некој својот приход го заработува врз основа на одржувањето на експлоатацијата, неговиот интерес е нужно сврзан со интересот на капиталистичката класа. Поседувањето интерес различен од оној на работничката класа таа група ја одделува од работничката класа и ја поставува во позиција спротивна на нејзината, на другата страна на барикадите. Згора на тоа внатрешните односи во полицијата се темелат на современо братство, па секоја нивна контрола од надвор се доживува како непријателска и затоа таквиот начин на заштита од полициската злоупотреба не може да вроди резултат како што посакуваат многу либерални организации за заштита на цивилните права. Работничката класа во принцип не може да се осојузува со полицијата и судовите, ни да поддржува свои крвници.

Додека прашањето за односот кон Ромите е сосема спротивен, Ромите се угнетени и експлоатирани од капитализмот и неговиот начин на производство. Ромите по својата положба во општеството и својата улога во производството се во најголем дел припадници на работничката класа. Иако поради условите во кои живеат тие се дел од најниските слоеви на работничката класа, сепак нивниот интерес е нужно сврзан со укинувањето на угнетувањето и експлоатацијата. Борбата против паѓање на цената на трудот од газдите не е борба против послабо платените и угнетените туку напротив борба за достоинствен живот

и еманципација на најугнетените како чекор кон еманципација на сите. Не можеме да очекуваме подобрување на работните и животните услови без да се бориме против поделбата преку угнетување и исклучување на цели групи од можноста за достоинствен, безбеден и квалитетен живот и еманципација. Тоа е возможно со веќе создаденото богатство врз нашиот грб, се што треба е тоа да им се одземе на тие кои го изградиле врз угнетувањето и експлоатацијата на огромен дел од човештвото и да се стави во функција на сеопшта еманципација и наобрзба како човекот би станал поважен од профитите на мала шака од човештвото. Едно навистина еднакво општество е општество без било каква форма на угнетување, а само такво општество е општество во кое и работничката класа би се ослободила од наемната работа. Марксистите се борат против сите антирабочнички идеи во работничкото движење како расизмот, сексизмот и хомофобијата.

Протест на Ромите во Битола

За нас марксистите нема дилема на која страна се подредуваме во борбата против полициската бруталност. Ние не се осојузуваме со крвниците и угнетувачите на работничката класа! Никаква поддршка за полицијата! Марксистите за своја задача го имаат издигнувањето на работничката класа во општествена сила која е способна да ја оствари историската улога на својата класа, а тоа е конечно уништување на експлоатацијата и угнетувањето. Нашата лојалност е на страната на угнетените, експлоатираните и отфрлените во ова труло општество чиј крај треба да го донесеме преку борба. За нас секој напад врз

Ром е напад врз целата работничка класа, секој напад врз угнетен е напад врз нас како марксисти и како борци за егалитарно општество. Борбата на Ромите против расистичката полиција и држава е наша заедничка борба и во таа борба ќе одиме до крај заедно со нашите другари од ромска етничка припадност. Не отстапуваме ни милиметар пред угнетувањето!

Која е нашата борба

Комунистите не ги криеле своите намери. Секогаш јасно и отворено кажувале дека нивната намера е да се подготват да бидат водство на работничката класа во нејзината историска улога да ја укине експлоатацијата укинувајќи ја приватната сопственост на средствата за производство, создавајќи го патот за изградба на општество на вистински слободни и еднакви луѓе. Работничката класа поради својата класна природа е првата класа во историјата на класното општество која за да се ослободи од прангите на експлоатацијата мора да ја укине приватната сопственост. Работникот нема сопственост, неговиот интерес не е да стекне сопственост туку укинувајќи ја сопственоста да го социјализира производството за да биде во функција на задоволување на потребите на човештвото. Тоа ја прави работничката класа единствената класа со потенцијал да ги укине угнетувањето и експлоатацијата, но истовремено и со историска задача за да го отвори патот за новото човештво.

Но за да може да се сноси со својата историска задача, работничката класа мора да ја надмине својата фрагментираност и да се обедини како една општествена сила. Таквото обединување не е возможно врз основа на игнорирање на угнетувањето кое делови од работничката класа го доживуваат на различни основи. Работничката класа не е еднолична, таа е составена од различни слоеви и различни групи. Напротив, обединувањето на работничката класа е возможно само ако работничката класа се спротивстави на сите форми на угнетување. Историските искуства покажуваат дека секогаш кога работничката класа ги игнорирала другите форми на угнетување била поразена бидејќи

била фрагментирана. Затоа не можеме да кажеме дека борбата против сексизмот, расизмот, национализмот и хомофобијата е резултат на обединувањето на работничката класа туку спротивно, борбата против сите форми на угнетување е предуслов за обединувањето на работничката класа.

Марксистичкиот однос кон расизмот е затоа непријателски, а марксистите се спротивставуваат отворено и гласно на сите форми на угнетување, поставувајќи ги отворено прашањата за борбата против угнетувањето во рамки на работничкото движење, како и отворено спротивставувајќи се на сите политики на поделби, расизам, сексизам, хомофобија или национализам врз принципиелна основа. Работничката класа е шарена, составена од многу различни групи кои ја прават токму единствена. Борбата против секое угнетување токму затоа е составен дел на класната борба, а не нешто туѓо за класната борба, не одделна борба, т.е. борбата против расизмот е класна борба. Борбата против сите форми на угнетување е класна и борба за новото човештво кое допрва треба да се роди од пропаста на овој трул систем кој се распаѓа. Ново човештво во сиот полн сјај, способно се се соочи со сите предизвици на денешницата, способно да прерасне во општество без било каква форма на угнетување и без експлоатација. Знаејќи го тоа, нам ни е јасно дека не можеме да создадеме нов свет со расизам, затоа одлучно се спротивствуваме на расизмот како реакционерна тенденција на општеството кое згрчено се бори да не го доживее својот крај. И како таква тенденција ние ќе се бориме со сите наши сили да го уништиме, заедно со нашите другари Роми. Времето е дојдено да ставиме конечно крај на угнетувањето, угнетените во нас секогаш ќе имаат сојузници.

**Да ставиме крај на угнетувањето!
Против полициската бруталност и
насилството врз Ромите!**

Октомври 2020, НС

НОВИ ЦЕНОВНИ ШОКОВИ - РАЗГОРУВАЊЕ НА КЛАСНАТА БОРБА!

„Ве љокануваме да учестљувате на љрошестљољ во 19 часољ во љаркољ Чаир на 06.08.2020 љодина за да љо изразиме нашиољ ревољљ љрољљв зљолемувањељо на ценаљла на елекљљричнаљла енерљљја и комљланииљле вкључени во енерљљјскаљла мрежа шљљо љи ољрабувааљљ љраљаниљле на Репљублика Северна Македонија“

Кон крајот на месец Јули, Регулаторната комисија за енергетика најави поскапување на електричната енергија за 7,4 проценти за домаќинствата. Претседателот на ова тело воопшто и не се трудеше да ги маскира мотивите за поскапувањето, правдајќи ја својата одлука со штетата која енергетските компании ја претрпеле поради корона кризата. Во секој случај, би било илузорно да очекуваме институциите на капиталистичката држава да водат политика која би се косела со интересите на крупниот капитал. Па така, согласно новите пресметки, киловат енергија наместо 5,54 денари ќе чини 5,9 денари за висока тарифа, а 2,78 денари за ниска тарифа се зголемуваат на 2,9 денари. На ова треба да се додаде и 18% ДДВ, кое ќе се

плаќа на повисока основица, што дополнително ја подигнува цената на струјата за крајниот корисник. Ова поскапување, секако беше проследено со стандардните патетични досетки на Регулаторна комисија дека се работи за симболично поскапување од стотина денари и на државната МЕПСО која ги искара граѓаните дека сакале да плаќаат високи сметки за мобилен телефон и интернет, а се бунеле кога требало да се плати повисока сметка за струја, иако на сите ни е јасно дека сметките за струја се драстично повисоки од останатите сметки за комунални услуги кои ги плаќаме, особено во есенските и зимските месеци. Ова поскапување, секако не е нешто ново и непознато и потребно е да знаеме дека во последните 13 години, цената на струјата

Протест против поскапување на струјата

е поскапена за 2,3 пати или 230% бидејќи капиталистичката држава секогаш го префрла товарот на кризата на грбот на работниците и сиромашните слоеви!

Влошен животен стандард во очи на корона криза!

Она на кое посебно треба да обрнеме внимание е дека поскапувањето на основен ресурс како електрична енергија не можеме да го разгледуваме како изолирана појава. Поскапувањето на електричната енергија, секогаш предизвикува домино ефект, особено ако се има предвид дека за производство на многу стоки и обезбедување на многу услуги се користи електричната енергија. Голем дел од претпријатијата, веќе соочени со економска криза, поради зголемените трошоци за производство, на ова поскапување ќе одговорат со поскапување на своите производи и услуги, со што зголемената цена ќе ја плати крајниот корисник. На овој начин, осиромашената работничка класа, ќе се најде под дополнителен удар и под закана за уште поголемо празнење на ионака празните џебови. Куповната моќ ќе опаѓа, во ситуација кога приходите поради корона кризата се намалени и многу работни места се исто така под закана. Од февруари до август, невработеноста пораснала за 37.000 лица, односно вкупен раст од 19%. Агенцијата за вработување, даде дополнително објаснување дека како директна последица на корона кризата, без работа останале 12.580 работници. Останува нејасно колку е прецизна оваа статистика, но сепак апсолутната бројка на луѓе кои во овој период останале без работа е алармантна!

Протести и отпор против поскапувањата!

Сепак, револтот не можеше долго да се сузбива и еден дел од младината и работниците извлекоа заклучок дека само со масовен отпор и протести може да се дејствува против одлуката за поскапување на струјата. Тоа е легитимен начин владеачката класа да се принуди да

направи отстапки. Почнувајќи од 6 Август, избија протести во неколку градови (Скопје, Тетово, Гостивар, Куманово) кои подоцна се проширија и во Дебар, Кичево, Битола и Прилеп, што значи протести се одржуваа во вкупно 8 градови во Македонија.

„Ве покануваме да учествувате на протестот во 19 часот во паркот Чаир на 06.08.2020 година за да го изразиме нашиот револт против зголемувањето на цената на електричната енергија и компаниите вклучени во енергетската мрежа што ги ограбуваат граѓаните на Република Северна Македонија“

Ова беше повикот кој организаторот-иницијативата „Сакаме Чист Чаир“ го упати на социјалните мрежи и ги повика граѓаните да им се придружат во борбата против ограбувањето од страна на економските елити.

Посетеноста на протестите варираше од град до град од неколку стотини демонстранти во Битола и Кичево, па се до 1000-2000 протестирачи во Тетово, Гостивар, Скопје.

Барањата позади кои застапаа сите градови се:

1. Итно поништување на последната одлука на Регулаторната комисија за енергетика за зголемување на цената на електричната енергија.
2. Владата да ја распушти Регулаторната комисија за енергетика, тело што им служи на интересите на деловните групи и корпорации на грбот на граѓаните.
3. Формирање независно арбитражно тело во служба на граѓаните за да се провери квалитетот на енергетските услуги.
4. Владата на Република Северна Македонија да ги врати приватните компании за дистрибуција на електрична енергија под државна администрација.
5. Намалување на цената на електричната енергија за 46 % (отстранување на 33 % од цената за ангажираната моќност која до пред неколку години во сметката за електрична енергија беше посебна компонента и потоа вклучена во општата цена, а попустот ДДВ од 18 %

на 5 %).

6. Владата на Република Северна Македонија итно да го раскине неславниот договор со ЕВН, приватниот дистрибутер на електрична енергија во РСМ, кој со години го злоупотребуваше монополот даден од Владата.

7. Простување на сите камати од сметките на ЕВН што граѓаните до сега не ги платиле бидејќи сметаме дека високите сметки генерирани од ЕВН се главната причина за нивно неплаќање на време. Со оглед на високата цена на електричната енергија со порастот на цената за повеќе од 230 % во последните 14 години, сметаме дека граѓаните плаќале и камата и камата над камата со плаќање на тие сметки. Затоа камата за тие астрономски сметки ја сметаме за незаконска и законски грабеж.

Власта се обиде да ги игнорира протестите и да ја задржи својата комозија во владеењето и спроведувањето на контра реформи, додека пак најголемата опозициска партија се обиде на еден смешен начин да извлечи политички поени и на некој начин да ги присвои протестите.

Она кое треба да се забележи е дека протестите избија во средините со доминантно

албанско население, иако подоцна се приклучија и припадниците на другите етнички заедници. Ова е важно бидејќи урива еден мит кој многу македонски шовинисти го пласираат, дека албанците се интересираат строго за етнички и национални теми во политичкиот простор. Овие протести беа показател дека сите ние можеме да стоиме обединети на класна основа и заедно рамо до рамо да истакнуваме пароли на повеќе јазици. Тоа се пароли кои адресираат социјални прашања, кои бараат да се укине одлуката за поскапување, кои бараат ЕВН да се врати во државни раце и да сопре понатамошната приватизација на енергетскиот сектор! Тоа се пароли позади кои стои интересот на обичниот работник Македонец или Албанец, на кого му е доста од национални хушкања и поделби кои ни ги сервираат истите оние кои печалат од нашата разединетост.

Овие протести не се нешто непознато и се своевидно продолжување на протестите на АМАН во 2012 година, кои исто така започнаа во месец Август поради истата причина - поскапување на електричната енергија кое се реализираше во летните месеци. Нашата колективна меморија мора да ги зачува овие моменти на социјален

Протест против поскапување на струјата

Протест против поскапување на струјата

отпор против штетните политики и од истите да извлечи соодветни поуки. Капиталистичката држава била и секогаш ќе биде спремна со сите сили и средства да го брани интересот на капиталот.

Задачата на марксистите - како борбата да продолжи?

Комунистите од Марксистичката организација „Црвени“ од самиот старт ги поддржаа овие протести и нашите членови се вклучија во организација на протестите. Нашата организација особено го смета за исправно барањето за враќање на енергетскиот сектор во државна сопственост. Тоа би значело дека потребните инвестиции би останале под контрола на државата и не би служеле за вадење профити на странски и домашни сопственици.

Зад овие протести стои интересот на обичните работници, кои без оглед на етничката и верската припадност се повеќе на свој грб ја чувствуваат кризата на капитализмот. Потребно е овие протести да добијат уште поголема масовност и организираност, како заедно би ја притиснале владејачката класа и би ја натерале на отстапки.

Но сепак, ние мораме да бидеме свесни за ограничувањата на ваквите протести. Ние како

комунисти знаеме дека оваа држава не е способна да го одбрани интересот на работничката класа и дека таа само служи за одржување и одбрана на големите профити на капиталистите. Протестите кои започнаа се израз на децениското влошување на условите за живот на работничката класа и тие претставуваат само почеток на серија на протестни бранови кои следуваат. Овие протести се само првичните знаци на засилување на класната борба кај нас како и насекаде во светот. Поради тоа што не постои организирана работничка класа овие протести можат да бидат неуспешни, но тоа не треба да не разочарува бидејќи одекот на гласот на работниците се уште не го зел својот полн замав. Клучни на овој потег се синдикатите во индустријата и енергетиката, како и другите гранкови синдикати. Наша задача како марксиста е постојано да ја нагласуваме потребата од масовно работничко вклучување во овие протести и да бидеме мост помеѓу работниците и протестното движење! Само со класна солидарност и масовни штрајкови ќе ги натераме капиталистите на отстапки!

Октомври 2020, ДЛ

СВЕТ НА РАБОТ: РЕВОЛУЦИЈАТА ДЕМНЕЕ

Ние ја проживуваме одлучувачката пресвртница во историја. Во такви времиња, природно е да се бараат референтни точки или историски паралели. Но, се чини дека ништо целосно не одговара на она што го проживуваме.

Банката на Англија соопшти дека ова ќе биде најдлабоката криза во последните 300 години, но дури и ова е недоволно. Во сигурноста, состојбата што ја доживуваме е уникатна.

За да најдеме нешто оддалеку слично, ќе мора да се навратиме на Црната чума од XIV век, која избриша помеѓу една третина и една половина од населението во Европа.

[Овој документ беше донесен од водечкото тело на Интернационалната марксистичка тенденција – во дискусијата на 12-13 септември 2020 година. Тој ги ажурира нашите перцепции во однос на експлозивната состојба во светот].

Луѓето мислеа дека тоа е крај на светот. Всушност, не се приближуваше крај на светот, туку пропаст на еден утврден социо-економски систем – наречен феудализам. Тоа го означува подем на нова револуционерна класа, зачеток на буржоазијата и почетокот на буржоаските револуции во Холандија и Англија. Навистина, сегашната пандемија, сè уште не достигнала такви драматични нивоа. Но, на крајот ќе се покаже како уште поразорничка.

Болеста продолжува со својот немилосрден напредок, правејќи разорувачки пустош во сиромашните земји кои немаат начини да се борат со неа. Пандемијата неконтролирано беснее, особено во Африка, Азија и Латинска Америка, но, исто така, и во САД. Сè уште не резултира со толкава голема бројка на смртност како Црната чума, но, бројот на смртни случаи во светот ќе достигне повеќе од еден милион до крајот на септември. Во моментот на пишување, вкупниот број на потврдени случаи на корона-вирусот е над 24 милиони на глобално ниво.

И покрај охрабрувачките гласини од некои влади, делотворноста на вакцините допрва треба да се докаже. Како и секогаш, сиромашните страдаат најповеќе. Показувајќи ја неможноста

на пазарната економија да понуди какви било решенија за она што претставува проблем на живот или смрт за милиони луѓе, капиталистичкиот систем сè повеќе се доведува во прашање.

Важно е да се истакне дека оваа пандемија не е причината за сегашната економска криза. Таа започна долго пред воопшто да се слушне за корона-вирусот. Но, несомнено, пандемијата ја искомплицира целата состојба и ја продлабочи кризата. Дијалектички, причината станува последица, а последицата, пак, станува причина.

Процесите забрзаа

Енгелс истакна дека има периоди во историјата во кои 20 години поминуваат како еден ден. Но, додаде и дека има други периоди во кои 20 годишна историја може да се збере во 24 часа.

Оваа забелешка точно ја изразува природата на сегашната состојба, а чија што главна одлика е брзината со која настаните се одвиваат. Остри и нагли (пре)свртувања се подразбирливи во целата ситуација.

Ако некој предвидеше во јануари што ќе се

случува во следните шест месеци, никој немаше да му поверува. Всушност, сите би помислиле дека тој или таа се потполно луди.

Најпрво, брзината на економскиот колапс е запрепастувачка. Шокот за глобалната економија од КОВИД-19 беше далеку побрз и посилен од финансиската криза од 2008г., па дури и од Големата депресија.

Економскиот колапс во САД е тежок како оној што беше за време на Големата депресија. Но, додека контрадикциите по 1929 г. се протегаа во текот на четири години, имплозијата на корона-вирусот се одигра во тек на четири месеци.

По крахот на Вол Стрит во 1929г., берзите пропаднаа за 50 проценти или повеќе, кредитните пазари замрзнаа, што доведе до масовни банкротирања и зголемување на невработеноста, додека БДП нагло падна. Но, за сето ова беа потребни околу три години за да се пројави.

Во сегашната криза, сличен економски и финансиски колапс се случи во период од три недели. Беа потребни само 15 дена за американската берза да падне за 20 проценти од својот врв – најбрз таков пад досега виден. И, во тек на неколку месеци или недели, невработеноста во САД достигна 40 милиони. Потрошувачката, капиталното трошење и извозот доживуваат невиден пад. Да ги цитираме зборовите на Нуриел Рубини:

„Дури ни за времето на Големата депресија и Втората светска војна, главнината на економската активност не се исклучи буквално, како што денес тоа се случува во Кина, САД и Европа.“

Глобална криза

Ова е глобална криза на капитализмот во секоја смисла на зборот.

Трамповата политика е „Америкапрва“,

којатој ја спроведува агресивно. Тој сака да ја направи Америкаповторно „голема“, но заборавил да додаде: за сметка на останатиот свет. Економскиот национализам е општата сума на неговото размислување, доколку воопшто тој размислува. Смело изјавувајќи дека трговската војна е „добра“. Ова само ја засилува кризата.

Неговите сурови напади врз Кина се закануваат да го уништат крвкото премрежје на светската трговија и глобализацијата. Тоа, сепак, претставува само еден симптом на овој феномен. Тој, исто така, воведо царини против низа други земји, вклучително и наводните сојузници како ЕУ, Канада и Јапонија. Пандемијата ги влоши работите, поттикна нова рунда на протекционизам, како и 13 процентен пад на светската трговија.

Ова значи дека сме усмерени кон длабока депресија. Да се потсетиме дека она што ја предизвика Големата депресија меѓу двете светски војни не беше крахот од 1929 г. туку последователниот протекционизам, конкурентските девалвации и политиките на „осиромашување на соседот“, кои беа обид да се извезе невработеноста во другите земји.

Колосални раздавања

Со цел да се избегне моментален колапс, владите впумпаа трилиони долари во економијата. Неколку дена по „затворањето“, американскиот Конгрес договори стимулативен пакет, кој е далеку најголем таков пакет во мирнодобската историја на САД. Исти вакви политики беа усвоени насекаде во светот. До крајот на јуни, владите на Г20 најавија стимулативни пакети од вкупно 10 трилиони долари, или, еквивалентно на 12 проценти од светската економија. Но, оттогаш ЕУ одобри дополнителни пакети од 850 милијарди долари, а американскиот Конгрес ќе донесе барем уште еден трилионски поттик.

Како би се спротивставила на епскиот шок од „затворањето“, Федералните резерви мобилизираа огромна количина на ликвидност. Во седумте години после крахот од 2008 г.,

Федералните резерви, во неколку наврати, купија имот во вредност од 3.5 трилиони долари. Во само 3 месеци од оваа криза, централната банка купи 3 трилиона долари вредност. Од која една половина беше искористена за купување на државниот долг со цел овозможување на стимулативниот пакет, другата половина беше потрошена на корпоративни обврзници и пазарот на хипотеки.

Колосалните раздавања кои се дадоа на големите бизниси со цел ублажување на ефектите се, историски, без преседан. Но дури и овие занемувачки суми – кои споредбено го прават Маршаловиот план да изгледа незначителен – очигледно нема да бидат доволни да го запрат падот на економијата.

Очигледен факт е дека капиталистичката економија, во сегашното време, може да постои единствено благодарение на огромните инјекции на средства од владите. Сево ова, за своја последица има собирање на огромни долгови,

а долговите, порано или подоцна, мора да се платат.

Ќе дојде ли до опоравување?

Со намера да се утешат себеси, економистите предидуваат силно закрепнување. Тоа е илузија. Вистината е, како што видовме, за да избегнат моментален колапс, владите истурија трилиони долари во економијата.

На 9 април 2020, foreignpolicy.com објави некои интересни коментари за кризата. Тие гласеа:

„Оваа огромна и непосредна балансирачка акција, досега, спречи моментален глобален финансиски понор, но, сега соочуваме со долготраен период во кој намалената потрошувачка и вложувања ќе доведат до понатамошна контракција“.

Нуриел Рубини од Њујоршкиот Универзитет Стерн Бизнис Школа, пишува:

„Единствено централните влади имаат достатно големи и силни билансии за да спречат колапс на приватниот сектор“.

Но, тогаш додава:

„Но овие интервенции, финансирани од дефицит, мора да бидат целосно монетизирани. Доколку се финансираат преку стандардниот државен долг, каматните стапки нагло би се зголемиле, а закрепнувањето би било задушено во својот зародиш“

Што значи, централната банка мора да продолжи да печати пари за да ја финансира државната потрошувачка.

Рубини со презир гледа на претерано самоуверените предвидувања за закрепнување во таканаречената V форма.

„Изгледа дека контрадикцијата која сега се пројавува, ниту е во облик на буквата V, ниту U, ниту во форма на L (остар пад следен со стагнација). Поскоро изгледа како I: вертикална линија која ги претставува финансиските пазари и пад на реалната економија.“

Ова е перспективата, дури и без ново жариште на пандемијата, коешто пак, воопшто не е исклучено. Наместо ветеното економско закрепнување, масите во сите земји ќе бидат соочени со децении на длабоки намалувања на животниот стандард, невработеност и штедење.

Кој ќе плати?

Кој ќе плати? Ова е прашањето кое никој не сака да го постави, а уште помалку, да го одовори. Мартин Волф, главниот економист на Фајненшл Тајмс, пишува:

„Пандемијата предизвика значително поголема финансиска потрошувачка, дури и во споредба со финансиската криза. Ова сега го покренува прашањето како ќе се управува со тој долг и кој ќе го плати.“

Но одговорот е јасен. Целата тежина на кризата ќе биде поставена на рамениците на оние што се најмалку способни да платат: сиромашните, старите, болните, невработените и работничката класа воопшто. Но, и средната класа нема да излезе неповредена.

Некои леви реформатори (на пример – Подемос во Шпанија) будалесто изведоа заклучок дека големите износи кои се даваат на фирмите за плаќање на работниците кои се на неплатен одмор од јавните фондови претставува фундаментална промена во природата на капитализмот. Тие го сметаат за крај на „неолибералниот модел“ и најсрдечно навраќање во капитализмот со насмевнато (кејнзијанско) лице.

И овие дами и господа имаат смелост да ги обвинат марксистите дека се утпости! Друга песна ќе пеат кога владите што потрошија огромни суми на пари, кои што тие ги немаат, ќе почнат со извлекување од луѓето по пат на зголемување на даноците и длабоки кратења во јавната потрошувачка.

Огромното финансиско оптоварување ќе се чувствува со години – можеби со децении кои доаѓаат, што ќе оневозможи било каква можност за сериозно закрепнување. И, порано или подоцна, масивниот дефицит ќе создаде висока инфлација, кредитна ригидност, масовно намалување на позајмувањето, и нов колапс. Ова е стварната перспектива за догледната иднина. Тоа е завршен рецепт за класна борба во сите земји.

Ова го согледуваат повеќето мислечки претставници на владеачката класа, како што гледаме од Фајненшл Тајмс, којшто истакна на 9 март:

„Плаќањето за пандемијата ќе ги покрене сите познати прашања. Враќање кон штедењето би било лудило – повик за широки социјални немири, ако не и револуција, и божји дар за популистите. Со текот на времето – долго време – фискалните сметки мора да бидат платени. Меѓутоа, либералната демократија ќе го преживее овој втор голем економски шок единствено доколку прилагодбите се направат во контекст на нов општествен договор, кој ќе ја признае благосостојбата на мнозинството над интересите на привилигираните.“(FT, 9/3/20)
Како ова чудо ќе се оствари, Фајненшл Тајмс

не дава објаснување. Но овие редови се мошне показателни. Тие покажуваат дека стратезите на капиталост доаѓаат до истиот заклучок како и марксистите. Буржоазијата е фатена помеѓу камен и тешка положба. Тие сфаќаат дека револуцијата е имплицитна во сегашната состојба. И не се во грешка.

„Санкање до катастрофа“

Во 1938 година, Леон Троцки ја освои владеачката класа на светот како „санкање во катастрофа со затворени очи“. Овие зборови би можеле да бидат напишани и денес. Реакцијата на буржоазијата и нејзините најмени политичари кон коронавирусот е слепа паника.

Во минатотот, дури и во време на длабоки кризи и војна, луѓето чувствуваа дека владата, дури и да не ја контролира во целост состојбата, барем има некаков план за излез од кризата. Денес тоа не е случај. Стратезите на капиталот се целосно исфрлени од рамнотежа. Уредничките написи на сериозниот буржоаски печат одразуваат состојба на збунетост и тревога, блиску до очај.

Светот е во својот најоштар економски колапс во историјата – и старите економски учебници преку ноќ се испраќаат во кантата за отпадоци. Компаниите не можат да ја предвидат иднината, вложувањата пропаѓаат, а стопанството претрпе криза која е далеку полоша и се зафати мошне побрзо, отколку во 1930-тите. Економските прогнози на ММФ и Светската банка се потполно безвредни, бидејќи никој не може да го предвиди исходот од сегашната пандемија на корона-вирусот.

Состојбата е уште полоша кога станува збор за политичките лидери. Постои стара поговорка дека народот добива власт каква што ја заслужува. Ова не е изрично точно. Но, совршено е точно дека владеачката класа во сегашната криза ја доби заслужената власт.

Доналд Трамп во САД, Борис Џонсон во Британија и Болсонара во Бразил претставуваат

персонификација на интелектуалниот и морален банкрот на буржоазијата во фаза на сенилно пропаѓање. Тие своите нации весело ги водат до работ на амбисот, и ги фрлаат над него. Лошото водство ја прави лошата состојба илјада пати полоша. Буржоазијата кубе коси и гласно се жали на состојбата, но не може ништо да стори за неа.

Сад

Најочигледниот израз на ова може да се најде во САД, т.е. најбогатата земја во светот. Се вели дека царот Нерон свирел на својата лира додека Рим горел. Сега царот Трамп го имитира својот озлогласен римски претходник, иако тој најпосле се согласи да стави маска за лице – што е барем подобрување.

Милиони Американци се отпуштени или испратени на неплатен одмор. Работниците на брза-храна и продавниците за прехранбени производи ги ризикуваат своите животи за минимална плата, додека пандемијата излегува надвор од контрола, изложувајќи милиони луѓе на излишно страдање и смрт.

Новите барања за државна помош при невработеност во САД пораснаа до незапомнети нивоа, што укажува на голем број на отпуштања и пазар на труд којшто брзо се смалува.

Ненадејноста на колапсот дојде како шок за милиони американски работници. Раздавање на пари од владата времено ја олесни состојбата. Но, цехот од избивање на корона-вирусот продолжи незапирливо да расне.

А најтешко ќе падне на оние осиромашени области воглавно населени од сиромашнитеобоени луѓе и другите етнички малцинства, правејќи ја долго постоечката расна неправда уште поизразена од порано.

Бунтовничко движење

Зовриеното незадоволство и гневот на милиони сиромашни луѓе, особено на црнциите, во

10% од населението на САД учествуваше во протестите на БЛМ

САД најпосле експлодираше поради убиството на Џорџ Флојд. Ова движење не произлезе од ништо. Тоа беше резултатот од децении на експлоатација, угнетување, сиромаштија, лоши живеалишта, расизам и полициско насилство.

Историчарот и професор на Рајс Универзитетот, Даглас Бринкли ја изрази состојбата со прекрасна јасност: „Нишките на нашиот граѓански живот би можеле да почнат да се расплетуваат, затоа што сите живеат во буребарут“.

Имало многу такви убиства кои се случиле во текот на многу десетлетија, без да предизвикаат протести од вакви размери, но за милиони сиромашни луѓе во САД, убиството на Џорџ Флојд претставуваша последната капка која ја прелеа чашата. Потресните слики на полициско насилство паднаа како запалено кибритче во буре барут.

Во Минеаполис, каде движењето започна, полицијата мораше да побегне од толпата на лути демонстранти, кои во продолженија ја запалија полициската станица. Тоа беа сцени на бунтовничкиот карактер. Но, она што е уште позначајно е молскавичната брзина со која се одвиваа настаните.

Како да беа придвижени од некоја невидлива рака, масовните протести се раширија од едниот до другиот брег, зафаќајќи еден по друг американски град. Најмалку 10 проценти од населението учествуваше во протестите, а многу повеќе ги подржуваа. Неверојатно, мнозинството Американци (54 проценти) сметаа дека палењето на зградата на полицијата во Минеаполис беше оправдано. Од уште поголемо потенцијално значење беше фактот дека 29 пристаништа штрајкуваа во знак на солидарност, додека во некои градови возачите на автобусите одбија да ја превезуваат интервентната полиција.

Државата почна да се справува со екстремна бруталност, а беше воведен полициски час во 200 градови. Сепак, протестите продолжија со недели. Ова беше показател за настаните кои следеа, своевидна генерална проба за американската револуција.

Настани од ваков вид навистина немаат преседан во поновата американска историја. Ова движење е конечниот одговор на сите скептици и кукавици кои тврдеа дека работничката класа никогаш нема да се придвижи, а најмалку пак во САД.

Расцепи во владеачката класа

Расцепи во владеачката класа се први показатели на развивачка револуционерна состојба. Трамп сакаше да ја употреби армијата за да го задуши бунтот. Но, ова предизвика побуна кај армиските генерали, па дури и кај дел од републиканците.

Си-Ен-Ен ги цитираше официјалните претставници на Министерството за одбрана кои изјавија дека, кај некои во Пентагон, постои „длабока и растечка нелагодност“, дури и пред Претседателот да објави дека е подготвен да ја распореди војската за да воспостави ред во американските градови. Волстрит Журнал го носеше насловот: „Не ги повикувајте трупите.“ во него се вели: „во сегашниот момент, глетката на војници на американските улици поверојатно ќе ја разгори одошто смири [состојбата]...“

Трамп подоцна ги испрати трупите на Национална безбедност да ги сузбијат демонстрациите во Портланд. Баш како што предвиди Волстрит Журнал, последицата на ова беше создавање на уште поголемо и понасилно движење. Скоро стана налик на граѓанска војна на улиците. Така, Доналд Трамп мошнеефикасно ја врши работата на револуцијата!

Ова ги покажува ограничувањата на државните овласти. Ни ја покажуваат формата на нештата кои идат.

Ограниченостите на спонтаноста

Во 1938 година, Леон Троцки напиша дека кризата на човештвото може да се сведе на криза на лидерството на пролетеријатот. Внимателно треба да размислиме што овие зборови значат. Се подразбира дека движењето на масите е секогаш основната движечка сила на револуцијата. За ова сме согласни со анархистите. Но, нивниот заклучок завршува онаму каде што вистинските проблеми на револуцијата започнуваат.

Што покажуваат настаните во САД? Тие ја открија огромната потенцијална моќ на масите. Ни покажаа дека постои сила во општеството која е посилен и од најмоќната држава, армија или полиција. Да, ова е целосно точно. Спонтаното движење на масите е предусловот за социјалистичка револуција. Но, сам по себе, е недоволен да гарантира успех.

Слично така и пареата е исто огромна сила. Таа е силата што ја придвижи Индустриската револуција, и продолжува да го движи економскиот живот до ден денешен. Но, пареата е сила само кога е концентрирана во една точка, во клипна пумпа, која ја централизира нејзината сила и ја зголемува илјада пати. Без ова, пареата едноставно бескорисно би испарила во воздухот. Исто е и со револуцијата. Без потребната организација и водство, огромната моќ на работничката класа ќе остане само на потенцијалност, не и стварна моќ.

Воеаната историја ни дава многу примери каде големи армии на храбри војници биле поразени од далеку помали сили на дисциплинирани војници предводени од искусни офицери. А класната војна има многу сличности со војната меѓу нациите.

Она што го видовме во САД ни ги покажа ограниченостите на моќта на државата кога е соочена со масовен бунт, онаков каков што видовме во земјата. Ова спонтано движење на масите е предусловот за социјалистичка револуција. Но самото по себе, тоа е недовољно

за да гарантира успех. Нешто недостасуваше, а тоа нешто е организација и раководство коешто е способно да го покаже патот напред.

Без потребната организација и водство, протестите беа осуденида ослабат, порано или подоцна. Изненадувачко беше тоа што траеа онолку долго што и траеа. Дали ова беше револуција? Јасно е дека сè уште не претставува револуција. Но, со сигурност може да биде гледано како генерална проба за револуцијата која ќе биде.

Ништо нема да биде исто

Доаѓа до огромна промена во свеста во САД. Анкетите покажуваат раст во поддршка на социјализмот, 67 посто од младите луѓе би гласале за социјалист за претседател. Уште поизненадувачки, 30 проценти од постарите од 65г. би го сториле истото, доколку би имале прилика. Но таква прилика не им била дадена. Берни Сандерс, откако ги разбуди надежите на милиони луѓе, одби да застане како социјалист, иако постоеше голема поддршка за нова партија. Наместо тоа, одбра да го поддржи Џо Бајден како кандидат на Демократите, користејќи го аргументот дека е потребно да се порази Трамп. Овој аргумент несомнено носи одредена тежина кај многу луѓе кои очајнички сакаат да се ослободат од него. Но, многу други ќе се одвратат со гадење.

Изборите се во ноември и многу работи можат да се случат од сега до тогаш, но изборната кампања е веќе започната. Трамп се обиде да игра на картата на „закон и ред“, но тоа имаше контраефект. Сега тој постојано повторува дека изборите ќе бидат наместени поради гласањето преку поштата. Овој факт е јасен показател дека тој очекува да загуби. Анкетите навистина покажуваат дека ја губи поддршката. Сепак, тоа не мора да нужно значи дека ќе изгуби.

Многу луѓе дојдоа до точниот заклучок дека изборот помеѓу демократите и републиканците воопшто не е избор. И, постои соодветен раст во интересот за социјалистичките, па дури и

за комунистичките идеи. Ова се покажува од брзиот напредок што го прави нашата секција во САД, но, исто така, и растот на членството на ДСА, кое нагло се зголеми низ ограноците насекаде во земјата. Се проценува дека 10000 луѓе се приклучија од март, со што вкупниот број на членството околу 66000, според интерните податоци.

Едно е јасно. Без оглед кој следната година ќе седне во Белата куќа, никогаш повеќе ништо нема да биде исто. Бурни времиња претстојат на САД. Ќе има победи и ќе има порази. Но за целиот период, нишалото ќе лула остро кон лево.

Потребата од дијалектиката

Единствено познавањето на марксистичката дијалектичка метода може да овозможи поглед преку површината („фактите“) и навлегување во реалните процеси коишто полека созревааат под површината.

Површните емпириски и импресионистички набљудувачи беа затекнати од овие придвижувања, кои наизглед се чини произлегоа од никаде, како гром од ведро сино небо. Но, сегашните превирања не дојдоа од никаде. Тие беа подготвени во целиот период кој претходеше.

Недостатокот на дијалектичко размислување ја објаснува целосната немоќ на стратезите на капиталот, кои се неспособни да ја објаснат сегашната криза или да понудат решение за истата. Исто се однесува и на средната класа и интелигенцијата, која е обезмена од мрачно очајување, којшто се огледа во влијанието на постмодернизмот, во негирањето на можноста за напредок воопшто, само затоа што напредокот во капитализмот е запрен.

Дијалектички, сè, порано или подоцна, се претвора во својата спротивност. Свеста на работничката класа не се развива праволиниски. Долго време може да заостанува зад настаните. Но, порано или подоцна, ги стигнува со тресок. Имено, тому тоа е револуцијата. Сега го гледаме тој процес како се одвива пред нашите очи.

Револтот е на дневен ред насекаде

Мора да имаме предвид дека револуционерните придвижувања веќе започнаа минатата година во Судан, Либан, Ирак, Еквадор, Чиле итн. Пред сè, радикализацијата се огледа во брзата промена во свеста на масите.

Како свеста се менува

Заостанувањето на свеста, кое го коментиравме во минатото, сега се заменува со насилни експлозии од страна на масите. Насекаде каде и да погледнеме забележуваме растечко незадоволство, гнев, бес и омраза кон постојниот поредок.

Ова се изразува на различни начини во различни земји. Но, насекаде гледаме дека масите, работниците и младината, почнуваат да се движат, да го оспоруваат и да се борат против стариот поредок. Доволно е да се споменат настаните кои токму сега се случуваат.

Да ги земеме овие два многу значајни примери: Израел и Ливан. Доколку постоеше

земја во светот каде многу луѓе сметаа дека класната борба е завршена, тоа беше Израел. На повеќето им се чинеше дека Нетанјаху целосно ја контролира состојбата. Но, сега кризата го погоди Израел, животните стандарди паѓаат а невработеноста расте. И масите излегоа на улиците барајќи соборување на владата на Нетанјаху.

Во Либан имаме уште по впечатлив пример. По револуционерното движење што ја зафати земјата на крајот на минатата година, експлозијата во Бејрут, која го уништи градот и остави 300 000 луѓе без покрив над глава, иницираше нов и уште поодлучно револуционерно движење. Не толку одамна, се чинеше дека еневозможно таквото движење, поради острите секташки поделби во либанското општество. Сепак, сега гледаме огромен подем на револуцијата, обединувајќи ги во борбата сите делови на работничката класа.

Овие експлозии на народен гнев не паднаа од небото. Тие беа подготвени од текот на

целиот период којшто им претходеше, особено последните десет години на штедење.

Белорусија и Русија

Слична драматична промена се одвива пред наши очи во Белорусија, каде протестното движење против Лукашенко стана со масовен карактер. Вистина е дека ова движење има збунувачка и контрадикторна природа.

Ситно-буржоаското водство сака да го забрза процесот на приватизација и воспоставување на поблиски односи со ЕУ. Но, појавата на работничката класа како клучна сила, која се движи во насока на генерален штрајк, стана битен елемент во равенката. Работниците во државните индустрии нема да го споделуваат ентузијазмот на либералите за приватизација и пазарна економија.

Состојбата не е иста како онаа што беше во Украина, каде што движењето беше доминирано од екстремно реакционерни националисти и отворено фашистички елементи. Во Белорусија не постои исто антируско расположение кај населението. Белорусија, економски, јазички и историски е толку тесно поврзана со Русија, што е тешко да се види нејзно раскин со Москва и свртување кон Западот.

Не е можно да се каже како ќе заврши сегашното движење. Путин ќе ги посматра овие настани со зголемена будност. Но, можностите на Путин во Белорусија се ограничени. Вооружена интервенција би било лудост. Тоа би ги антагонизирало луѓето и би создало такво антируско чувство кое би ги турнало кон Западот. Во секој случај, Путин нема посебен интерес во спасувањето на Лукашенко, всушност, токму спротивно.

Кремлинската клика, без сомнение, ќе сплеткари со највисоко позиционираните бирократи во Минск, за да се најде прикладна „реформистичка“ фигура која би го заменила нечесниот Лукашенко и би постигнала договор со Москва. Дали таквиот маневар ќе успее, зависи

од натамошната еволуција на самото масовно движење.

Движењето во Белорусија ќе има озбилни последици во Русија. Путин, со причина, стравува дека слично движење може да избие во Русија. Настаните во Хабаровск укажуваат на тоа дека ваквите стравови не се без основа. Труењето на либералниот опозиционер Навални можеби беше панична реакција. Во секој случај, противречностите во Русија укажуваат на созревање на експлозивна ситуација.

Европа

Национализмот, не меѓународната соработка, е доминантната одлика на сегашниот период. Тој го загрозува во целост крвекниот систем на меѓународна трговија, којшто буржоазијата макотрпно го составуваше во децениите по Втората светска војна.

Трговската војна меѓу САД и Кина претставува само еден симптом на овој феномен. Но, постои и трговска војна и меѓу САД и Европа. Па дури и меѓу европските нации, постојано се појавуваат опасни расцепи.

Одамна посочивме дека европската буржоазија би можела, некое време, да одржува некој степен на интегрираност, но во случај на длабок пад, процесот би се свртел во рикверц. Јасно е сега ова случајот.

Германија

Германија беше главната движечка сила на европската економија, но кризата сериозно ја погоди. Нејзината основна сила се наоѓаше во можноста за извоз. Но, оваа сила сега се покажува како нејзината основна слабост. Забавувањето во Кина и кризата во останатата Европа предизвикаа остар пад на извозот, особено во клучниот автомобилски сектор.

Веќе во последното тромесечје на 2019 година, БДП на Германија беше во опаѓање. Сега се предвидува поголем пад на германскиот

БДП од оној на САД, предизвикан од зависноста од извозот. Постои прекумерно производство на автомобили, што доведува до затворање на фабриките, отпуштање и уништување на работните места во повеќе делови на економијата. Има најмалку три милиони невработени. Невклучувајќи ги самовработените или студентите.

Поделената Европска Унија

Постои растечка поделба со источно европските земји членки. Многумина во Брисел сметаат дека земјите како Полска и Унгарија треба да добијат пари само доколку се откажат од политиките на судска реформа, којашто критичарите ја сметаат за напад врз правната држава.

Сепак, главната поделба сега е мѓу земјите најтешко погодени со вирусот – како што се Италија и Ишанија – и некои земји членки на ЕУ кои сакаат да ги задржат своите пари. Особено Италија, беше една од првите европски земји што претрпе избивање на заразата и забележа 35000 смртни случаи – еден од највисоките во светот. Овие тензии беа разоткриени на неодамнешниот состанок, на кој лидерите на ЕУ се мачеа да договорат стимулативен пакет за помош на земјите за закрепнување од пандемијата, истовремено со седумгодишниот буџет на Блокот од 1 трилион евра.

Шведска, Данска, Австрија и Холандија, заедно со Финска, тврдоглаво одбиваа да дозволат 500 милијарди евра да бидат понудени во форма на неповратни средства на земјите најтешко погодени од КОВИД-19. Тие тврдеа дека предложениот пакет е премногу дарезлив, и дека во секој случај не треба да биде подарок туку отплатливи заеми. Овие, наводно цивилизирани лидери, од кои мнозинството социјалдемократи, се расправаа како трговци на коњи на средновековен пазар.

На крајот од долгиот и нервозен состанок, со челници на ЕУ кои се навредуваат меѓусебно и Макроновото удирање по столот и заканување

дека ќе го напушти состанокот, на крајот се склучи нелагоден договор. Немаа друг избор освен да се согласат на компромисен договор. Но, во процесот, идеалот на европската солидарност беше фрлен низ прозорецот

Италија

Во центарот на оваи вреви беше италијанското прашање. Неуспехот да се постигне договор можеше да доведе до крах на коалициската влада во Италија и можност за оживување на Салвини и антиевропската Лига.

Центарот на кризата на ЕУ се премести од Грција во Италија, којашто сега е „болниот човек“ на Европа. Таа е најслабата алка во синџирот на европскиот капитализам. Кризата во Италија претставува далеку поголема закана за иднината на ЕУ, отколку било кога Грција. Грција е, сепак, релативно мала земја. Но, Италија е големо стопанство, којашто сочинува 11 проценти од БДП на Европската Унија. Огромниот долг на Италија од 2500 милијарди евра може да ги сруши финансиите на ЕУ, а колапсот на Италија може да доведе до уништување на самата Европска Унија. Ова го објаснува претпазливост на Меркел. За неа беше невозможно да заземе иста тврда линија со Италија, како што имаше со Грција. Беше обврзана, барем делумно, да ја промени песната. Тоа делумно ги објаснува лутите испади на францускиот претседател на неодамнешниот самит на лидерите на ЕУ.

Кризата на коронавирусот ја откри екстремната слабост на италијанскиот капитализам и корупцијата и неспособноста во центарот на неговата влада. Северот на Италија беше тешко погоден од кризата на коронавирус. Тој сочинува 50 проценти од италијанскиот БДП. Сепак, овој просперитетен регион беше сведок на сцени на смрт и уништување, коишто обично се поврзуваат со земји од „Третиот“ свет.

Начинот на којшто владата се справи со КОВИД-19 кризата предизвика бес и негодување. Работниците мораа да работат 12 до 14 часа без дополнителен надоместок, дури

и во саботите, особено здравствените работници кои ги ризикуваа своите животи. Ова ја покажува суровата рамнодушност за животите и здравјето на работниците од страна на газдите.

Очигледни се нагли и остри промени во свеста. Учителите и учениците се радикализираа и подготвени се да се бора. Имаше бран на неофицијални штрајкови, спонтано повикани „одоздола“, но реформистите и синдикалните лидери дадоа се од себе да го запрат движењето. Газдите се во офанзива, но синдикалните лидери бараат социјален пакт, иако нема услови за такво нешто.

Оваа противречност води кон брзо губење на авторитетот на раководството на синдикатите, што го подготвува патот за уште поголеми експлозии во периодот кој доаѓа. Сцената е поставена за експлозија на класната борба, каква што не е видена уште од 1970-тите. Ова има сериозни импликации за Европа во целост.

Франција – следна на ред

Иако најнепосреден проблем е кризата во Италија, ниту самата Франција не заостанува многу. Тоа ја објаснува реакцијата на Емануел Макрон кон тврдоглавоста на северноевропјаните. Тој, наводно, удирал со раката по масата и се заканил дека ќе ги напушти разговорите, обвинувајќи ја „штедливата четворка“ за ставање во опасност на европскиот проект.

Францускиот претседател изјави дека „нема друг избор“ освен да се воспостави фонд којшто „може да издава заеднички долг со заедничка гаранција“ за да се финансираат земјите-членки согласно нивните потреби, одошто според големината на нивните економии. Но, на оваа идеја Германија и Холандија се спротивставија.

Бруно Ле Маир, министер за финансии на Франција, го постави предизвикот отворено: „Или еврозоната ќе одговори единствено на

економската криза и ќе излезе посиљна, или е во целосен неред и во опасност од исчезнување.“

Но Европа не реагираше во единствен манир. Напротив, економската криза енорно ги влоши националните разлики и ја насочи владеачката класа во различни земји во различни насоки. Брегзит беше само почеток на процесот на распаѓање кој е далеку од готов, и кој ќе предизвикува една грчевита криза по друга.

Британија

Непосредната последица од Брегзит ќе биде погубен за Европа и катастрофален за Британија. Напуштајќи ја Европската Унија, британската буржоазија ќе се најде во најлошиот од сите можни светови.

Сите глупави шовинистички илузии сурово ќе бидат изложени како измама, што секогаш и беа. Велика Британија ќе се најде во редуцирана улога, на небитен мал остров покрај брегот на Европа. Многу фалената „специјална врска“ на Британија со Америка ќе биде разоткриена како понижувачка врска меѓу господарот и слугата. Престижот што го уживаше во светот во минатото ќе се распадне како кула од карти.

Мартин Волф со мрачна проценка во „Фајненшл Тајмс“ предвиди: „Нема да произлезе „глобална Британија“, туку таква што ќе ги бара трошките од масата на помоќните трговски сили, кои самите се впуштени во злорадни расправи.“

Веќе доаѓаат до израз националните противречности кои го кинат ткивото на Обединетото Кралство. Подршката за независност на Шкотска сега води во анкетите со 7-9 процентни поени, како што се зголемува омразата и огорченоста кон ториевската влада.

Борис Џонсон можеби ќе се најде како премиер, не на Велика Британија, туку на Мала Англија.

Кина

Кина беше една од главните движечки сили што ја водеа светската економија во последниот период. Но, сега, дијалектички сè се претвора во својата спротивност. Кина веќе не се гледа како дел од решението, туку како дел од проблемот.

Кина изгради огромна индустриска база со огромен производствен капацитет. Но, внатрешната побарувачка не може да го апсорбира овој колосален производствен потенцијал. Кина мора да извезува за да преживи. Но, нејзиниот успех на полето на извозот предизвика разјарен одговор од нејзините конкуренти, особено САД, но и во Европа.

Дури и пред сегашната криза, кинеската економија забавуваше со алармантно темпо, но кризата ја турна економијата преку работ. Во првиот квартал, JPMorgan Chase прогнозираше пад од 40 проценти на кинескиот бруто домашен производ во однос на претходните три месеци, најголемата контракција во изминатите 50 години.

Последните официјални бројки покажуваат дека невработеноста во Кина е на 5,9 проценти, што е највисока бројка од почетокот на евиденцијата во 1990-тите. Но, таа бројка

очигледно е грубо потценување на кризата во Кина, бидејќи мигрантските работници не се вклучени во статистиката.

Ова објаснува зошто Си Џи Пинг презема чекори да ги зајакне своите диктаторски власти и да го уништи движењето во Хонг Конг. Тоа е подготовка за идната експлозија на класна борба во Кина, која сега зрее.

„Ужас без крај“

Ленин еднаш кажа дека капитализмот е ужас без крај. Сега можеме буквално да ја видиме вистинитоста на изјавата. Светскиот програм за храна на ОН неодамна предупреди дека на над 265 милиони луѓе им се заканува глад. Социјалните последици од пандемијата на коронавирусот во напредните капиталистички земји се доволно лоши, но сиромашните земји се соочуваат со апсолутна катастрофа.

Дури и во најбогатите земји како САД, пандемијата имаше страшни последици по најсиромашните слоеви на општеството. Но за поголемиот дел од човештвото, оваа криза е на сосема друго ниво.

Пандемијата на коронавирусот грубо ги откри бруталните степени на нееднаквост во

4 милиони луѓе се заразени во Бразил, вклучувајќи го Болсонаро

светот. Еден од двајца во светот секојдневно е во борба за да преживее. Половина од светската популација нема пристап до основна здравствена заштита. За луѓето во сиромаштија, болест може да значи смртна пресуда. Глобално, две милијарди луѓе работат во неформалниот сектор без пристап до платено боледување, мнозинството во сиромашни земји.

Влијанието на вирусот најтешко падна врз сиромашните, дневно платените и неформални работници, од кои многу жени, кои немаат финансиска и социјална заштита. Милиони луѓе се приморани да одат на работа и да се соочат со смрт од убиствениот вирус, затоа што не се во состојба да се справат со губењето на заработувачката и растот на цените на храната и другите неопходности. Во сиромашните земји, многу луѓе живаат во неформални урбани населби или восиромашни квартави каде има пренатрупаност и лоша санитација. Кога до 250 луѓе споделуваат една чешма за вода, како може да се зборува за социјално дистанцирање, миење на раце и следење на случаите за да се запре пнатамошното ширење на вирусот?

Сепак, наместо да инвестираат во своите здравствени системи како би се одбраниле од наездата на вирусот, овие земји мора да ги користат своите драгоцен ресурси за отплата на своите долгови. Исплатата на надворешниот долг на најсиромашните 77 земји треба да биде најмалку 40 милијарди долари само во 2020 година. Според тоа, дури и кога половината од светот е опустошен од страшна пандемија и милиони се соочуваат со смрт, или од болеста, или од глад, империјалистичките вампири продолжуваат да ја цедат крвта од нивните вени.

Африка

Јужна Африка, која го забележа еден од највисоките дневни растови на потврдени случаи, има највисок број на потврдени инфекции на афричкиот континент. Египет бележи брз пораст на случаи од средината на мај. Лесото и Намибија, исто така, забележаа нагло зголемување на случаите во последните денови.

Постои зголемена загриженост за тоа што се случува во Нигерија, која е трета на континентот според вкупниот број на регистрирани случаи. Првите пет по смртност се Чад, Судан, Нигер, Либерерија и Буркина Фасо. Во Малави, има само 25 кревети за интензивна нега и 16 вентилатори за повеќе од 18 милиони луѓе. Во замбија има еден лекар за 12000 луѓе.

Во многу земји, пазарите се нарушени, а општите карантини доведоа до загуба на приходите. Милиони работници веќе беа испратени дома без плата. Другите во најниско платените и најнесигурните работни позиции не можат да се изолираат себеси од смртоносниот вирус. ООН предупредува дека половината од сите работни места во Африка се во ризик.

Индија и Пакистан

Пандемијатана коронавирусот имаше разорен ефект во Пакистан, но состојбата во Индија достигна до најдраматични нивоа. Вистинскиот опсег на заразата и смртта предизвикани од КОВИД-19 допрва почнуваат да се поимаат. Официјалните податоци наведуваат дека над два милиона луѓе виле заразени. Ова најверојатно е потценување.

Научниците исто така предупредија дека Индија сè уште може, со месеци, да е одалечена од врвот на пандемијата – и покрај тоа што веќе го има третиот најголем број на потврдени случаи. Болниците во најтешко погодените градови, вклучувајќи ги Мумбаи и Бангалор, се преплавени од пациенти. Наренда Модии се обиде да ја „реши“ пандемија изгонувајќи ги милионите сиромашни кои живеат на улиците на Делхи, Мумбаи и другите градови. Ова само придонесе да се рашири пандемијата по селата и провинциите, во кои нема најелементарни здравствени потребности. Човечките последици ќе бидат навистина застрашувачки.

Од индиската работна сила од 471 милион, само 9 проценти се покриени со социјално осигурување, 90 проценти немаат формален договор за работа, а 139 милиони

се мигрантски работници. Многумина од нив избрзано се испратени назад во нивните села. Ништо слично се нема случено од поделбата во 1947 година.

Моди и неговата хинду-шовинистичка банда се обидуваат да го одвратат вниманието од кризата разгорувајќи ги пламените на хиндуистичкиот шовинизам и комунализмот, поттикнувајќи уште поголема мизерија и насилство за страдалните маси на Индија. Незадоволувајќи се со спроведувањето на суровото сузбивање во Кашмир, и следствено провоцирајќи конфликт со Пакистан, продолжи со впуштање во погранична војна со Кина, од кој ќе излезе со раскрварен нос.

Латинска Америка

Во Латинска Америка, коронавирусот сега го поприми својот највирулентен израз. Во земјите како Бразил, Чиле, Еквадор и Перу беснее надвор од контрола. Во некои градови на Еквадор гробиштата се полни а лешевите се оставени по улиците.

Десничарски влади се покажаа како целосно неспособни да се справат со оваа закана по животите на луѓето. Напротив, со своето сурово и неодговорно однесување ја направија кризата милион пати полоша. Но, расположението во Латинска Америка на големо е поттикнато од развојот на случувањата во САД. Масовните протести и движењето „Црните живот се битни“ го разбуди духот на луѓето јужно од Рио Гранде, од кои повеќето никогаш не веруваа дека такви нешта се можни во срцето на империјализмот. Масите се спремни да се борат. Но, повторно, проблемот е на лидерството.

Бразил и чиле

Во Бразил и покрај глупавата хистерија на таканаречената левица и сектите, кои замислуваа дека фашизмот триумфираше со изборната победа на Болсонара, неговата база се намали и партијата му се подели.

Во земјата има скоро 4 милиони заразени со коронавирусот, вклучувајќи го и претседателот, за кого нема да се пролеат солзи. Тој ќе ги има најдобрите лекари. Но, за мноштвото сиромашни во Бразил, ова ќе биде смртна пресуда.

Коронавирусната криза привремено го запре движењето. Но, под површината владее огромен гнев против владата, и во моментот кога ќе се олабави „затворањето“, тоа ќе се изрази себеси во масовен револуционерен подем.

Случајот на Бразил е добро познат. Но однесувањето на властите во Чиле не е многу подобро. Десничарската влада на Пиниера претседава со националната катастрофа.

Чиле проживеа масовни бунтовнички протести во есента 2019 година, а тука е и почетокот на новите движења на протести насочени воглавном против приватизацијата на пензиската служба – наследено од Пиночевата диктатура. Луѓето кои се очајни за пари за да преживаат, го изискуваат правото да ја повлечат својата готовина од приватизираниот АФП.

Владата дава отпор, но претрпе два пораза во парламентот. Ново движење лесно може да ја сруши. Неодамна имаше штрајк на пристанишните работници кои протестираа против скандалот. Сега рударите се закануваат со штрајк.

Владата на Пиниера беше принудена да направи отстапки за АФП, дозволувајќи им на луѓето да повлечат 10 проценти од своите пари. Ова само покажува колку е слаба неговата влада. Владата останува на власт само поради компромисниот однос на парламентарната левица и водството на синдикатите. Но, ништо фундаментално не е решено и нова социјална експлозија е во подготовка.

Кризата на реформизмот

Револуционерните можности се имплицитни во целата ситуација. Овој факт се покажува од се поголемата радикализација на

Голем број радикализирани работници и млади поминаа низ школата на Ципрас, Сандерс и Корбин

еден слој од општеството, особено младината. Оваа тенденција будно е следена од стратезите на капиталот. Фајненшл Тајмс коментира:

„Милениумците го издигнаа Џереми Корбин до лидерство на Лабуристичката партија и го доведоа Берни Сандерс до прагот на Демократска номинација за претседател. Коронавирусот најверојатно ќе заостри многу од тие ставови“.

Оваа статија е мошне разоткривачка, таа покажува како сериозните стратегии на капиталот доаѓаат до слични заклучоци на марксистичките. Тие, исто така, разбираат дека, во прв момент, новоосвестените слоеви ќе се свртат кон левите реформисти. Таквиот развој е сосема предвидлив во сегашните услови.

Левиот реформизам

Поради слабата сила на вистинскиот марксизам, во првиот момент, овие

радикализирани слоеви ќе се свртат кон левите реформистички политичари, кои, се чини, нудат излез од кризата.

Одразувајќи го притисокот на масите, тие можат да усвојат реторика која звучи мошне радикално. Но, во последната анализа, тие немаат перспектива за укинување на капитализмот.

Тие веруваат дека капитализмот може да се реформира, да се направи похуман, подемократски и така натаму. Овие илузии сурово ќе бидат разоткриени од текот на настаните, како што ќе биде видно во случајот на Ципрас и Грција. За реформистите, револуцијата никогаш не доаѓа во предвид, не само кај десните, туку особено кај левите реформисти. Секогаш ќе наоѓаат илјада и еден аргумент зошто револуцијата е невозможна, утописка и така натаму.

Масите конечно се принудени да се соочат со стварноста. Полека почнуваат да изведуваат заклучоци. Тоа е нашата голема сила и големата слабост на капитализмот и реформизмот. Ќе треба време, но подоцна или покасно, старите илузии постепено ќе изгорат од свеста на работничката класа.

Голем број на радикализирани работници и млади помина низ школите на Ципрас, Сандерс и Џереми Корбин. Најдобрите елементи научија важни лекции од таа школа. Завршувајќи ги, сега преминаа на повисоко ниво и бараат понатамошно просветлување во школата на револуционерниот марксизам. Треба да им помогнеме да ја направат таа транзиција. Но, како треба тоа да се направи? Две грешки се можни тука.

Опортунистите не ја критизираат Левицата и всушност стануваат еден вид на фан-клуб. Другата крајност, безумните секташи кои си умислуваат дека се големи револуционери затоа што прочитале неколку редови на Троцки, без да разберат еден збор, гласно изјавуваат дека овој или оној левичарски лидер ќе издаде. Нема место во редовите на ИМТ за било која од овие девијации. Тешко може да се каже кое од овие две прави поголема штета на каузата на автентичниот марксизам.

Во справувањето со левите реформисти мора да бидеме внимателни, вешто да комбинираме цврстина врз принципите со потребна флексибилност и осет во начинот на кој ги сочинуваме нашите критики. Да ги цитираме зборовите на Маркс, ние мораме да бидеме „благи во манирот а смели по содржината“. Само на овој начин може да го придобиеме најдоброто од работниците и младината кои имаат искрени илузии во Левицата.

Мораме да одговориме на левите реформисти, не со остри осудувања туку со трпеливи објаснувања. Преку искуството, луѓето кои се движат во револуционерна насока ќе дојдат до разбирање на ограничувањата, не само на десните реформисти, туку и на левите.

Смртната агонија на капитализмот

Насекаде каде и да погледнеме, гледаме слики на колапс на производните сили, растечка невработеност, зголемување на сиромаштијата и страдањата, војни, кризи, болести и смрт. Но, тие се само надворешни манифестации на подлежаќката болест. И, како добариот лекар, ние мора да бидеме способни да ги анализираме симптомите за да ја објасниме основната причина.

Луѓето на кои им недостасува научно марксистичко разбирање на историјата, природно изведуваат песимистички заклучоци. Но, ние ги имаме видено симптомите пред историјата.

Опаѓањето на Римското царство се одвиваше со векови и беше приурджено од најстрашната економска, социјална, морална и филозофска дегенерација. Тој долг период на опаѓање, сепак, не продолжи праволиниски. Имаше периоди на закрепнување, исто како што човек на смртна постела понекогаш наизглед покажува знаци на опоравување, а кои се само вовед во натамошен неповратлив колапс.

Таквите периоди на опоравување, во никој случај, не се исклучени и за капитализмот. Но, општата насока е очигледно опаѓачка. Не е можно трајно решение. Да искористиме позната фраза на Троцки, ова е смртна агонија на капитализмот. И оваа смртна агонија е закана за целиот човечки род.

Силата на инерцијата

При анализирање на феномените, марксистите мораат да се погрижат да ги испитаат од сите гледни точки, земајќи ги во предвид контрадикторните сили што влечат во различни насоки.

Влеговме во најтурбулентниот период на човековата историја. Сегашната економска, социјална и политичка криза не може да изнајде трајно решение врз основа на постоечкиот систем.

Тоа, се разбира, не значи дека во одредени моменти не може повторно да се воспостави степен на нестабилна рамнотежа. Напротив, периоди на привремено закрепнување се неизбежни. Но тие ќе бидат со краток век и само ќе претставуваат вовед во нов и уште пострмен колапс.

Сегашната состојба претставува сложен паралелограм на сили. Од една страна, масите очано бараат да најдат излез од кризата. Тие се спремни да тргнат по револуционерниот пат, но им недостасува јасен програм и перспектива за патот на напред.

Следствено, спонтаните избивања на побунине може да ги решат поставените проблеми. Затоа, во одредена фаза, тие замираат, како бранови на океанот кои се судираат со цврстата карпа и на крајот се смируваат.

Од друга страна, постоечкиот поредок поседува силна отпорност. Ова влева доверба

кај некои од стратезите на буржоазијата. Американскиот историчар Ерик Фонер неодамна ја даде следнава изјава:

„Се чини дека постои многу силна инерција којашто не турка назад во нормала. Се сомневам во оние кои мислат дека коронавирусот ќе промени се.“

Неопходно е да ги разгледаме овие забелешки мошне внимателно, затоа што содржат важно суштинска вистина.

Секако, им придаваме огромна важност на сегашниот вал на борба во САД и другите земји. Го поздравуваме ова, и со семожен ентузијазам го прифаќаме. Но, исто така, разбираме дека овие се симптоми кои претставуваат ембрионален израз на големите случувања кои се во настанување.

За да ја разработиме вистинската перспектива и точната тактика, ние мора да ја разбереме другата страна од прашањето. Моќта на инерцијата е добро познат и едноставен

Трансформацијата на светско ниво е неизбежна

основен елемент на механиката. Но, дури и најмоќната инерција може да се надвлее со доволна примена на сила.

Најмоќната инерција од сите е силата на навиката, обичаите и традицијата кои силно натежнуваат на човековата свест. Инстинките наследени од далечното минато ги прави луѓето отпорни и плашливи на промени. За да се направи ичекор напред, оваа бариера мора да се надмине. Но, тоа може да се случи само преку најсилните социјални и економски катастрофи, кои ги принудуваат мажите и жените да ги преиспитуваат нештата кои дотогаш ги сметаа за фиксни и непроменливи.

Задачата на револуционерите

Капиталистичкиот систем е на животна поддршка. Тој сега е зависи исклучиво од колосалните давања на државата. Но според теориите на пазарната економија, државата не треба да игра било каква улога во економскиот живот.

Затоа мора да се постави прашањето: ако капиталистичкиот систем не може да преживее освен ако не е поткрепен од патериците на државата, зошто тогаш да не се укине целосно, и да се остави државата да превземе контрола над економијата за да ја спаси од паѓање во целосен и апсолутен банкрот?

Постоечката состојба е целосна осуда на капиталистичкиот систем, кој ја надживеа својата историска улога и е соодветен единствено за фрлање на губриштето на историјата. Но, знаеме дека капитализмот нема едноставно да пропадне под тежината на неговите противречности. Тој може да излезе и од најдалбоките кризи, а ќе излезе и од сегашната исто така. Сепак, прашањето е: како ќе излезе, и по која цена за човештвото?

Иако периоди на делумно и времено закрепнување во никој случај не се исклучени, општата насока на опаѓање е очигледна. Следното закрепнување ќе биде само привремено, вовед

во нов и уште подлабок колапс на производните сили. Под капитализмот трајно решение не е можно.

Капитализмот денес наликува на чудовиште кое умира на нозе, неизлечиво болно, изнемоштено и во распаѓање. Но, одбива да умре. А последиците по човештвото од ова пролонгирање се страшни до крајност. Сепак, тоа е само еден дел од сликата. Под симптомите на неизлечивото распаѓање, ново општество се бори да се роди.

Наша должност е да сториме сè што е во наша моќ да ја скратиме оваа умирачка агонија и да придонесеме во раѓањето на новиот систем, да асистираме во раѓањето, за да се случи што е можно поскоро, и со што е можно помалку болка и страдање.

Детерминизмот не е фатализам

Марксизмот се заснова на материјалистичка концепција на историјата. Ние ја отфрламе постмодернистичката (идеалистичка) концепција на историјата како едноставно повторување на безначајни инциденти. Историјата има свои закони, наша должност е да ги сфатиме.

Ние сме историски детерминисти, во смисла дека го сфаќаме дека општите процеси во историјата се одвиваат согласно одредени закони. Маркс многупати објасни дека мажите и жените ја создаваат сопствената историја. Кога социо-економскиот систем навлегува во фаза на опаѓање, социјалната револуција се поставува на дневен ред.

Но, дали таа револуција ќе успее или пропадне, зависи од активната вклученост на субјективниот фактор: со модерни термини, револуционерната партија и нејзиното раководство.

Во седумнаесетиот век во Англија, првата буржоаска револуција се водеше под знамето на религијата. Пуританците веруваа дека се ближи

крајот на светот и дека е на дофат царството Божјо. Тие веруваа дека ова е неизбежно.

Калвинистите со жар веруваа

во предетерминираност. Се е предодредено од Божјата волја, којашто е далеку поголема од волјата на индивидуалниот маж или жена. Но, ова убедување во никој случај не го намали нивниот револуционерен жар и одлучност што поскоро да го донесат овој нов свет.

Напротив, тоа ги поттикна на големи подвизи на револуционерна храброст и одважност. Потполно иста задача се наоѓа денес пред револуционерите. И ние ќе и пристапиме со потполно ист дух на револуционерна одлучност. Разликата е во тоа, за разлик од нив, ние ќе бидеме наоружани со научните теории на револуционерниот марксизам.

Светска револуција

Кое е вистинското значење на постоечката состојба? Дали тоа е подготвителен период за револуција. Глобализацијата, и последователното интензивирање на меѓународната поделба на трудот, ја издигна интернационалната меѓуповрзаност до степен непознат во минатото. До неодамна, глобализацијата служеше да го поттикне развојот на капитализмот до нови врвови. Сега истото нешто ќе служи за ширење на револуцијата во светски размери.

Во текот на овие настани работничката класа ќе има многу можности да ја превземе власта во свои раце. Порано или подоцна, во една земја по друга, ќе дојде до пробив. Тоа ќе ја трансформира ситуацијата на светско ниво.

Невозможно е да се каже каде ќе се случи пробивот. Може да биде Бразил, Италија, Либан, Грција, Русија, Кина – па дури, мошне веројатно, во самите Соединети Држави. Но, штом еднаш се случи, последиците ќе се рашират низ светот многу побрзо отколку од било кој друг момент во историјата.

Револуциите од 1848-49 година беа ограничени на Европа, со делумно одекнување

во остатокот од светот. Големата Октомвриска револуција од 1917 година предизвика бранувања не само во Европа, туку и во Азија, кадешто го означи вистинскиот почеток на борбата за слобода на поробените колонизирани народи. Но, сега гледаме револуционерни движења насекаде: од Франција до Либан, од Белорусија до Тајланд, од САД до Чиле. Со други зборови, веќе ги гледаме контурите на светската револуција.

Револуционерна трпеливост

Во минатото, предреволуционерните ситуации не траеја долго. Кризата беше разрешена, честопати за неколку месеци, или со победа на револуцијата или на котрареволуцијата, или во фашистичка или во бонапартистичка маска. Но, сегашната класна корелација на сили не дозволува такво брзо решение. Укинувањето на масовната социјална основа на реакцијата (селанството и сл.), значи дека владеачката класа во повеќето земји не може веднаш да прибегне кон фашистичка или бонапартистичка реакција.

Од друга страна, работничката класа е спречена во превземањето на власта од водството на сопствените масовни организации. Од овие причини, кризата на капитализмот ќе продолжи да се одолговлекува уште долго време – години, можеби децении, со подеми и падови.

Овој период ќе се карактеризира со насилно нишање на јавното мислење – и кон лево и кон десно, изразувајќи го очајничкото барање на масите за излез од кризата. Една нестабилна коалиција ќе следи по друга. Сите постоечки партии и лидери ќе бидат ставени на тест. Масите ќе испробуваат една опција по друга, отфрлајќи прво една партија, потоа друга, пред конечно доаѓање до револуционерните заклучоци.

Овој процес несомнено започна. Тоа е најважниот факт. Но, почетокот на процесот е само тоа. Со цел овој процес да созрее и да се развие во целост, ќе биде неопходно да помине низ низа искуства, бидејќи масите можат да

научат само од искуството. И ќе научат. Крајниот резултат сè уште не е на повидок.

Марксистите се трпеливи луѓе. Не ни пречи доколку процесот потрае малку подолго, од едноставна причина што сè уште не сме подготвени. Луѓето сега се поотворени кон нашите идеи од било кое друго време. Сега јасно постои антикапиталистичко расположение кое се развива насекаде. Нашите идеи се сметаат за релевантни затоа што точно ја отсликуваат реалната состојба.

Објективните услови за светска социјалистичка револуција, како што истакна Троцки, не што се зрели, туку презреани. Но, покрај овјективните услови, неопходен е и субјективниот фактор. Нашата задача е да го изградиме тој фактор.

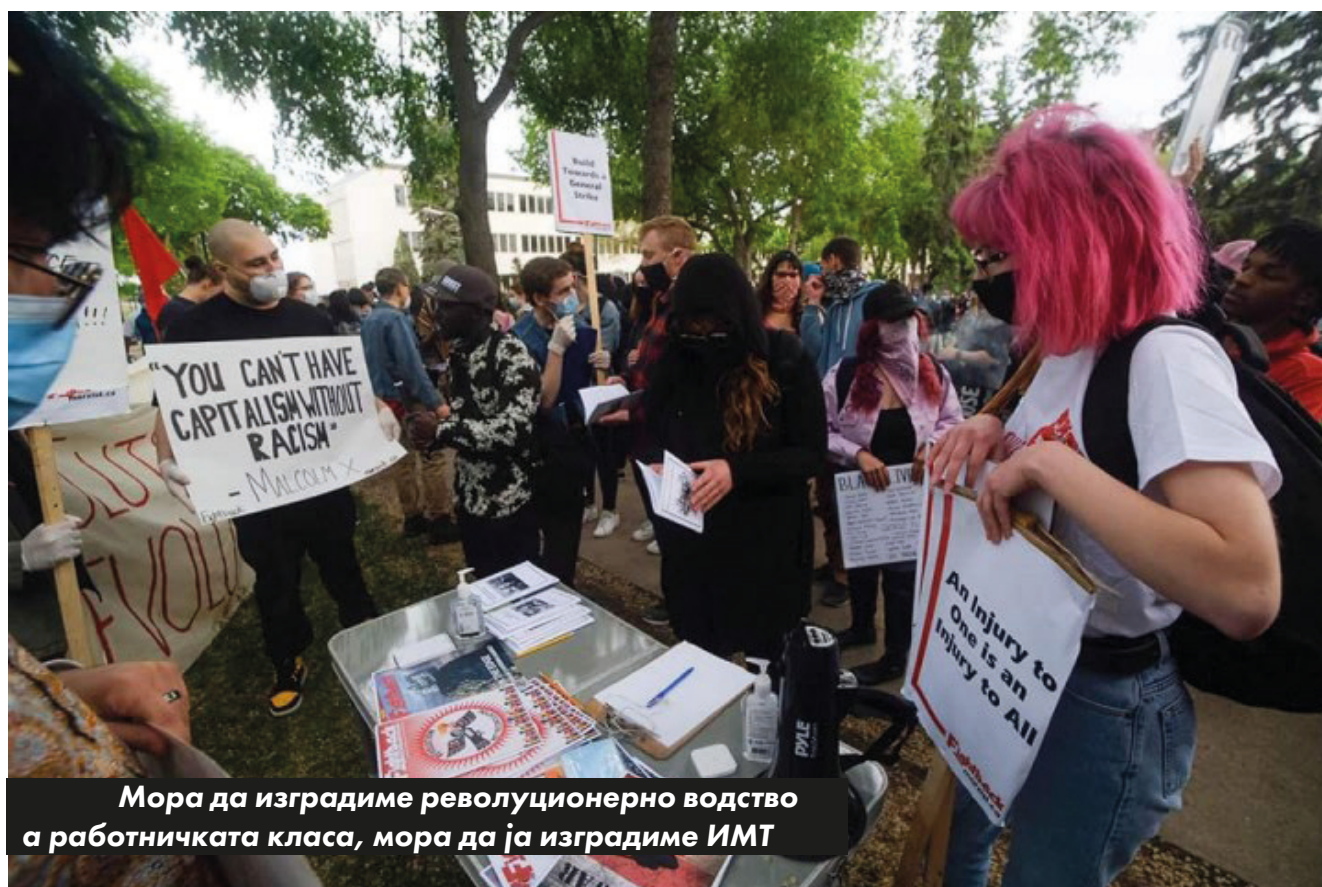
Изгради ја ИМТ!

Од причини кои не спаѓаат во опсегот на овој документ, силите на вистинскиот марксизам

беа вратени назад за цел историски период. Токму оваа слабост на револуционерната марксистичка тенденција на светско ниво оневозможува масите веднаш да се приклонат во нашите редови.

Во оваа фаза, нашата публика ќе биде ограничена на најнапредните слоеви на работниците и младината, од едноставна причина што сè уште немаме акумулирано доволно сили за директно да допреме до масите. Но, токму преку овој слој можеме да до масите. Навистина не постои друг начин.

Секако, онаму каде се укажуваат големи можности, мора да бидеме подготвени за преземање на храбри иницијативи. Мошне често, смела интервенција од само еден наш другар на масовен состанок може да одреди дали ќе дојде до штрајк или не. Можно е смелата иницијативност да нè идигне до водство на важни масовни движења. Непотребно е да се каже дека таквите можности мораме да ги зграпчине со двете раце. Но во секое време, потребно е да се одржи осет за пропорција. Не смеаме да имаме

Мора да изградиме револуционерно водство а работничката класа, мора да ја изградиме ИМТ

преувеличено гледање на нашите сили и мора да разбереме што е возможно а што е невозможно во дадениот момент.

Ленин често ја истакнуваше потребата за револуционерна трпеливост. Не можеме да прескокнуваме преку главите на работничката класа. Не можеме да викаме погласно од силата на сповствените грла. Троцки ги предупреди своите следбеници дека не можете да жнеете таму кадешто не сте посеале. Не постојат кратенки до успехот. Да барате кратенка е сигурен рецепт за отстапување, или во опортунистички или во ултралевиларскиот вид. Двете се еднакво погубни.

Ќе тргнеме чекор по чекор, поставувајќи за себе амбициозни но остварливи цели, а потоа ќе се осигураме дека ќе бидат исполнети. Градењето на револуционерна организација се состои од цела низа на мали чекори. Но, малиот напредок го подготвува патот за далеку поголеми нешта во иднината.

ИМТ постојано напредува. Ова го признаваат нашите пријатели како и непријатели. Неодамнешната Светска школа покажа дека нашите идеи веќе допираат до илјадници од најнапредните работници и млади кои бараат револуционерен пат.

Ова беше голем чекор напред, но тоа е само почеток. Илјадниците ќе бидат претворени во десетици илјади и најпосле ќе ни овозможи да допреме до милиони. Воопшто не исто да се влезе во нова фаза на светската револуција со група од 20, или како организација од илјада. Тоа е прилично тешка, но, неизбежна задача.

Најтешката задача е да се премине од првата грст мала група до првите сто. Од првите сто до првите илјада, исто така, не е едноставно, но е далеку полесно. Но, да се премине од илјада до десет илјади е секако полесно. А да се премине од десет илјади на сто илјади е само еден чекор. Да позајиме фраза од физиката, треба да ја достигнеме критичната маса – точката каде ИМТ навистина ќе влезе во ситуацијата како

одлучувачки фактор. Пред се, мораме да обрнеме внимание на образованието на кадрите. Мораме да почнеме со квалитет, кој во даден момент се трансформира во кванитет, кој, пак, постанува квалитет.

Тоа е задачата преднас. Само со нејзиното остварување ќе биде возможно да се стави крај на кошмарот на капитализмот и отворање на патот за нов и подобар свет во социјализам.

ЛОНДОН, 13 септември 2020.

ПРИКЛУЧИ СЕ!

Марксистичката организација „Црвени“ е југословенска организација на работници и студенти собрани околу идеите за марксизмот. Нашата цел е да изградиме работничка партија, со комунистичка агенда за воспоставување власт на работничката класа, што го сочинува огромното мнозинство од населението на секое модерно општество. Црвените имаат два официјални билтени: списанието „Црвена критика“, на српско-хрватски, и веб-страницата „Нова искра“, на македонски. Во моментов имаме филијали во Босна и Херцеговина, Србија и Македонија.

Доколку сакаш да учествуваш во градењето на силите на марксизмот и работничката класа и сакаш да придонесеш за борбата на сопствената класа и изградбата на нов похуман свет, свет на еднакви луѓе, свет без експлоатација и угнетување, приклучи се на „Црвени“!

Можеш да ни се приклучиш на било кој од следниве начини:

Да не контактираш на некој од следните броеви:

075/520-508

075/629-809

На мејлот на „Црвени“:

mo.crveni.mk@gmail.com

На фејцбук страната на Нова Искра или на „Црвени“:

@novaiskra.page

@m.o.crveni

На контакт формата на вебсајтот:

http://novaiskra.mk/

Капитализмот се покажа како антихуманистички систем, во кој сите слободи се жртвуваат на слободниот пазар и кој не познава други општествени интереси освен интересите на шака сопственици на крупниот капитал. Од секојдневниот живот е јасно дека во капитализмот на огромното мнозинство луѓе им следува само мизерија и робување на „работодавците“ заради обично преживување. Нема причина било кој работен човек да се согласи на такво нешто. Поинакво општество е можно и неопходно!

ЗА РАБОТНИЧКА ПАРТИЈА – ПРОТИВ КАПИТАЛИЗМОТ!

[novaiskra.page](https://www.facebook.com/novaiskra.page)

[novaiskra.mk](https://www.novaiskra.mk)

НОВА**ИСКРА**